

ágúst

'20

NORÐURSLÓÐAÁÆTLUNIN

ÞÁTTAKA ÍSLANDS 2014-2020

Stjórnarráð Íslands
Samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytið

BYGGÐASTOFNUN

EFNISYFIRLIT

INNGANGUR	3
UM NORÐURSLÓÐAÁÆTLUNINA	4
FRAMKVÆMD NORÐURSLÓÐAÁÆTLUNARINNAR	6
ÞÁTTTAKA ÍSLANDS Í NORÐURSLÓÐAÁÆTLUNINI	9
MAT Á ÁRANGRI ÍSLANDS Í NORÐURSLÓÐAÁÆTLUNINI	13
KÖNNUN MEÐAL ÍSLENSKRA ÞÁTTTAKENDA OG DÆMI UM ÁRANGUR	14
NÆSTU SKREF	20
VIÐAUKAR	21

INNGANGUR

Þátttaka Íslands í Norðurslóðaáætluninni (NPA) er byggðaaðgerð sem á rætur sínar í þingsályktun um stefnu í byggðamálum fyrir árin 2002-2005. Þar var kveðið á um að stuðla markvisst að þátttöku stofnana og atvinnulífs á landsbyggðinni í alþjóðlegu samstarfi. Til að ná markmiðinu var lagt til að Ísland gerðist aðili að Norðurslóðaáætlun Evrópusambandsins. Það gekk eftir og hefur Ísland verið virkur þátttakandi síðan árið 2002.

Heildarframlag til NPA á yfirstandandi tímabili, 2014-2020, eru 56,5 milljónir evra, þar af er framlag Íslands 3 milljónir evra. Af 58 verkefnum sem styrkt hafa verið á tímabilinu tekur Ísland þátt í 31 verkefni og eru þau langflest staðsett á landsbyggðinni.

Undirbúningur fyrir tímabilið 2021-2027 er hafinn og tilgangur með þessari greinargerð er meðal annars að leggja mat á árangur af þátttöku Íslands, enda liggur fyrir að taka ákvörðun þar að lútandi. Matið byggir meðal annars á könnun meðal íslenskra þátttakandi í NPA verkefnum í apríl 2020, tölfraeðilegum gögnum og áfanga- og lokaskýrslum verkefna.

Greinargerðin skiptist í fjóra kafla. Í fyrsta kafla er að finna grunnupplýsingar um Norðurslóðaáætlunina. Í öðrum kafla er framkvæmd áætlunarinnar lýst. Í þriðja kafla er sjónum beint að þátttöku Íslands á yfirstandandi tímabili og í fjórða kafla er leitast við að leggja mat á árangri Íslands í þátttökunni. Í viðaukum er að finna ítarlegri upplýsingar um verkefni sem Ísland tekur þátt í.

UM NORÐURSLÓÐAÁÆTLUNINA

Norðurslóðaáætlunin (Northern Periphery and the Arctic Programme, skammstafað NPA) er ein af fimmtán áætlunum Interreg samstarfsins. Áætlanirnar eru allar hluti af uppbyggingarstefnu Evrópusambandsins og hafa það að markmiði að auka sjálfbæran hagvöxt, svo sem með auknum samskiptum og samstarfi einstakra svæða. Interreg áætlanirnar eru að stærstum hluta fjármagnaðar af evrópska byggðapróunarsjóðnum (ERDF) og er þeim ætlað að styðja við samstarfsverkefni sem stuðla að jákvæðri atvinnu- og byggðapróun.

Norðurslóðaáætlunin er eina Interreg áætlunin sem Ísland tekur þátt í. Til samanburðar taka Norðmenn þátt í níu áætlunum. Allar áætlanirnar eru opnar EFTA-ríkjum, enda greiða þau kostnað sem fylgir þátttöku. Öll þátttökulönd koma að stjórn viðkomandi áætlunar og hafa áhrif á úthlutun styrkja. Þá taka fulltrúar landanna virkan þátt í stefnumótun og útfærslu áætlunarinnar sem síðan er staðfest af Evrópusambandinu.

NPA nær yfir landfræðilega stórt svæði sem samanstendur af Færeyjum, Grænlandi, Íslandi og Norður-Írlandi, ásamt dreifbýlishéruðum Finnlands, Noregs, Svíþjóðar, Írlands og Skotlands. Auk þess geta Kanada og norðvesturhluti Rússlands tekið þátt í verkefnum.

NPA löndin hafa ákveðin sameiginleg einkenni sem felast meðal annars í að þau eru fámenn og strjálbýljaðarsvæði sem búa yfir miklum náttúruauðlindum, óblíðu veðurfari, miklum vegalengdum, einhæfu atvinnulífi, háu menntunarstigi og atgervisflótta frá dreifbýlum svæðum.

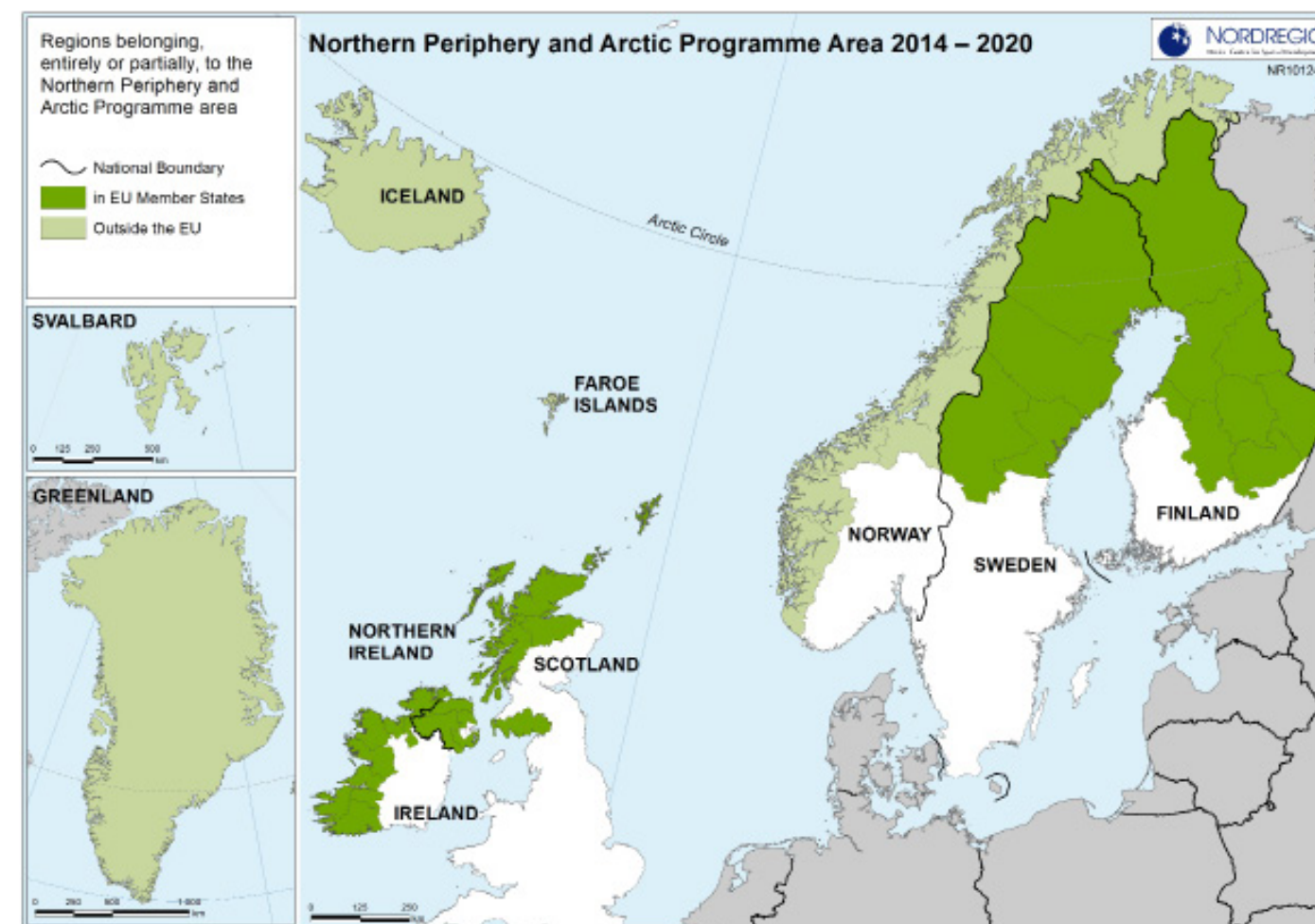
Víða er skekkt aldurs- og kynjasamsetning og áhrif loftslagsbreytinga eru mikil.

Hugmyndafræðin að baki samstarfi landanna er að með því að flytja fyrirmyndir, þekkingu og tækni frá einu svæði til annars þá bæti þau það upp sem á vantar í heimalandinu. Markmiðið er að stuðla að nýsköpun í atvinnulífi og eflingu búsetuþátta og mannauðs og er þannig í anda EES-samningsins um að draga úr efnahags- og félagslegu mismæmi á milli svæða. NPA er ætlað að takast á við sameiginleg tækifæri og áskoranir og stuðla þannig að því að svæðið verði eftirsóknarvert til búsetu, atvinnureksturs og ferðalaga.

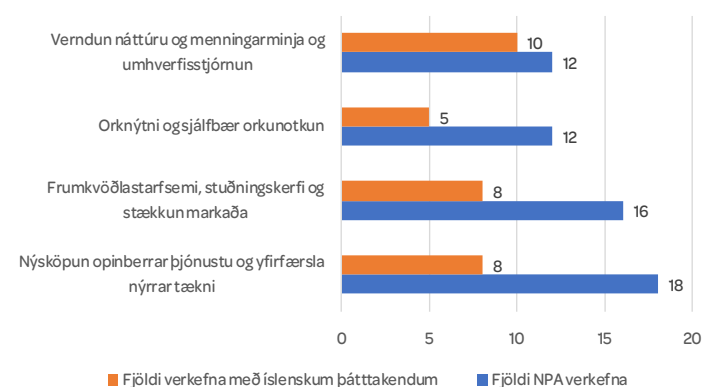
Á yfirstandandi tímabili, 2014-2020, er unnið eftir fjórum megináherslum og þurfa verkefni að falla undir einhverja þeirra.

Áherslurnar eru:

1. Nýsköpunarverkefni sem stuðla að yfirfærslu nýrrar tækni og þekkingar og aukinni nýsköpun í opinberri þjónustu.
2. Frumkvöðlaverkefni sem efla stoðkerfi lítilla og meðalstórra fyrirtækja og stækkun markaða.
3. Verkefni sem stuðla að orkunýtni og aukinni notkun á endurnýjanlegum orkugjöfum.
4. Verkefni sem stuðla að verndun náttúru og menningu og hagkvæmri nýtingu auðlinda og m.a. með aukinni fræðslu og þátttöku íbúa.

FRAMKVÆMD NORÐURSLÓÐAÁÆTLUNARINNAR

Mynd 1. Fjöldi verkefna eftir áherslusviðum

NPA er samkeppnissjóður sem rekinn er á svipuðum forsendum og rannsóknáætlanir innan EES-samningsins, þar sem keppt er á grundvelli umsókna um það fjármagn sem til ráðstöfunar er. Heildarfjármagn áætlunarinnar á tímabilinu 2014-2020 er 56,5 milljónir evra og kemur fjármagnið að stærstum hluta úr byggðapróunarsjóði Evrópusambandsins. Framlag Íslands er 3 milljónir evra og rennur það fjármagn til íslenskra þátttakenda.¹ Til samanburðar þá er framlag Noregs rúmar 5,2 milljónir evra, framlag Færeyja er um 800 þúsund evrur og framlag Grænlands 1 milljón evra.

Auglýst er eftir umsóknum einu sinni til tvisvar á ári, en alls hafa verið sjö umsóknarköll á yfirstandandi tímabili. Samtals hafa borist 150 umsóknir og 58 verkefni verið styrkt, þar af hafa Íslendingar verið þátttakendur í 82 umsóknum og 31 verkefni sem hefur fengið styrk. Verkefnin sem NPA styrkir dreifast nokkuð jafnt á milli áherslusviðanna fjögurra, eins og mynd 1 sýnir. Bláa súlan sýnir fjölda NPA verkefna og græna súlan sýnir fjölda verkefna með íslenskum þátttakendum.

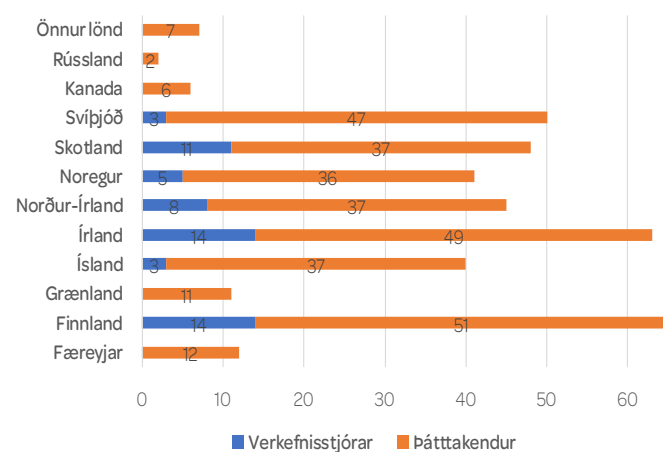
¹Miðað við gengi 1. mars 2020 er heildarframlag NPA um 7,9 milljarðar króna á tímabilinu 2014-2020, þar af er framlag

Íslands 420 milljónir.

Í töflu 1 eru upplýsingar um fjölda umsókna og samþykktar verkefna, brotið niður á umsóknaköllin sjö. Þar er jafnframt að finna upplýsingar um fjölda umsókna og styrkja með íslenskum þátttakendum. Árangurshlutfall Íslands er jafnt heildarmeðaltalinu, eða 39%.

Dreifing þátttakenda eftir löndum er nokkuð góð, eins og sjá má á mynd 2. Alls eru þátttakendurnir 390 í 58 verkefnum. Myndin sýnir jafnframt dreifingu verkefnisstjóra (lead partners), en flestum verkefnum er stýrt frá Finnlandi og Írlandi, eða 14 verkefnum í hvoru landi. Skotar stýra 11 verkefnum, Norður Írar stýra átta, Norðmenn fimm og Svíar og Íslendingar stýra þremur hvor. Hlutverk verkefnisstjórans er krefjandi, því fylgir aukið álag og meiri tími og fjármagn fer í að annast umsýslu verkefnisins. Samkvæmt reglum NPA geta Færeyjar og Grænland ekki farið með verkefnisstjórn.

Hámarksstærð verkefna er 2 milljónir evra. Skilyrði er að þátttakendur séu frá a.m.k. þremur löndum og þar af verður

Mynd 2. Fjöldi þátttakenda og verkefnisstjóra eftir löndum

Tafla 1. Heildarfjöldi umsókna - samþykktar umsóknir

Úthlutanir	Heildarfjöldi umsókna			Með íslenskum þátttakendum		
	Heildarfjöldi umsókna	Samþykktar umsóknir	Árangur	Heildarfjöldi umsókna	Samþykktar umsóknir	Árangur
Janúar 2015	20	14	70%	15	9	60%
Mái 2015	14	6	43%	7	2	29%
Febrúar 2016	12	5	42%	5	3	60%
Mars 2017	37	10	27%	23	6	26%
Júní 2018	29	9	31%	17	5	29%
Mars 2019	25	6	24%	9	3	33%
Desember 2019	13	8	60%	6	4	66%
Samtals	150	58	39%	82	32	39%

einn að vera frá Evrópusambandslandi. Verkefnistími er allt að þremur árum. Ávallt er gerð krafa um mótframlag þátttakenda og er krafan mishá eftir löndum. Hæst er hún í Noregi eða 50%, Íslendingar gera kröfu um 40% mótframlag og ESB-löndin, Færeyjar og Grænland gera kröfu um 35% mótframlag.

Auk aðalverkefna er boðið upp á þrjá aðra verkefnaflokka. Forverkefnum er ætlað að auðvelda þátttakendum að þróa verkefnahugmyndina, leita réttar samstarfsaðila og skrifa umsókn í aðalverkefni. Hámarksstærð verkefna er 45 þúsund evrur. Överkefnum er ætlað að styðja við framtak ungs fólks, kvenna og frumbyggja til að taka þátt í alþjóðlegum samstarfsverkefnum. Þátttaka í överkefnum er góð leið til að auka þekkingu og byggja upp færni til þátttöku í aðalverkefnum. Hámarksstærð verkefna er 65 þúsund evrur. Klasaverkefnum er ætlað að stuðla að auknu flæði þekkingar og betri nýtingu fjármagns og sjálfbærni verkefni þvert á Interreg áætlanir sem ná að hluta til yfir sama starfssvæði og Norðurslóðaáætlunin s.s. Botnia-Atlantica, Nord og Kolarctic CBC. Hámarksstærð verkefna er 45 þúsund evrur.

Yfirumsjón með Norðurslóðaáætluninni er í höndum Monitoring Committee (MC) og eru allar ákvarðanir teknar samhljóma. Hlutverk MC er að tryggja gæði og skilvirka framkvæmd áætlunarinnar og sinna eftirliti. MC ber ábyrgð

á mati og vali á verkefnum. Hvert þátttökuland á tvo fulltrúa í nefndinni, einn svæðafulltrúa (regional representative) og einn frá ráðuneyti (national representative). Þá eiga NORA, frumbyggjar í heimskautaráðinu, Rússland og Kanada áheyrnafulltrúa, auk fulltrúa frá framkvæmdastjórn ESB sem hefur ráðgefandi hlutverk.

Ábyrgð á fjármálum, starfsmannamálum og samskiptum við framkvæmdastjórn ESB er hjá Monitoring Group (MG) sem í skipuð er fulltrúum ráðuneyta sem jafnframt eiga sæti í MC. Með daglega stjórnun fer Joint Secretariat (JS) sem er fjögurra manna skrifstofa með aðsetur í Norður-Atlantshafshúsinu í Kaupmannahöfn. Skrifstofan er í miklum samskiptum við umsækjendur og vinnur náið með svæðafulltrúunum. Fjármálaumsýsla (Managing Authority, MA) samanstendur af 2,5 stöðugildum og hefur aðsetur hjá sýslunefnd Västerbotten í Umeå. Um 12% af fjármagni NPA fer í umsýslu, sem m.a. er nýtt til að fjármagna starfsemi MA, JS og landsskrifstofa (RCP).

Hvert land sér um endurskoðun reikninga sinna þátttakenda. Á Íslandi sinnir Byggðastofnun fyrsta stigs eftirliti (first level/national control) og Ríkisendurskoðun sinnir annars stigs eftirliti (second level control). Í hverju þátttökulandi er landsskrifstofur og sinnir Byggðastofnun því hlutverki sem felst m.a. í að halda utan allt sem snýr að

Íslenskum þátttakendum, finna samstarfsaðila, miðla upplýsingum, mynda tengslanet milli innlendra þátttakenda, samstarf við svæðafulltrúa annarra landa og skrifstofunnar í Kaupmannahöfn og Umeå. Á Íslandi heyrir áætlunin undir samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytið.

Allar umsóknir eru metnar af ráðgjafanefndum (Regional Advisory Group, RAG) sem eru starfandi í öllum níu þáttökulöndunum og koma þannig um 100 manns að mati allra umsókna. Í íslensku ráðgjafanefndinni eru einstaklingar sem hafa sértæka þekkingu á áherslusviðum áætlunarinnar. Svæðisfulltrúinn er formaður ráðgjafarnefndarinnar. Mat hópanna er svo lagt fyrir MC sem tekur endanlega ákvörðun um úthlutun.

Við mat á umsóknum er lögð áhersla á að verkefni skili af sér afurð (vöru og/eða þjónustu) sem er til þess fallin að bæta atvinnulíf, búsetu og/eða öryggi íbúa. Verkefnin verða að hafa nýsköpunarvinkil, vera markviss, raunhæf og stuðla að yfirfærslu þekkingar, tækni og/eða stækkun markaða.

Mynd 3. Dæmi um viðfangsefni íslenskra þátttakenda í NPA verkefnum

Mynd 4. Þátttakendur og samstarfsaðilar í NPA verkefnum á Íslandi

ÞÁTTTAKA ÍSLANDS Í NORÐURSLÓÐAÁÆTLUNINI

Þátttaka Íslands í Norðurslóðaáætluninni er byggðaaðgerð og er mikil samvirkni á milli NPA verkefna og aðgerða byggðaaætlunar. Sem dæmi úr núgildandi byggðaaætlun má nefna fjarheilbrigðisþjónustu, jöfnun orkukostnaðar, uppbyggingu innviða fyrir endurnýjanlega orku, nýsköpun í matvælaíðnaði, stafrænt forskot á landsbyggðinni, nýting menningarminja, varmadæling á köldum svæðum, náttúruvernd og efling byggða, fagmennska á sviði innviða á náttúruverndarsvæðum og rannsóknir og vísindastarfsemi. Meginmarkmið með þátttöku Íslands í NPA áætluninni er

að efla atvinnu- og efnahagslíf svæða og byggða og auka þátttöku stofnana og fyrirtækja á landsbyggðinni í alþjóðlegum samstarfsverkefnum.

Orðaskýið á blaðsíðu 8 sýnir nokkur dæmi um viðfangsefni NPA verkefna sem Íslendingar eru þátttakendur í og eru þau í samræmi við áherslur í byggðaaætlunum (mynd 3).

Hæsti mögulegi styrkur til aðalverkefna er 1,3 milljónir evra. Ísland, ein þjóða, fer þá leið að hafa hámark á styrk til einstakra verkefna. Þannig getur styrkur til íslenskra þátttakenda ekki numið hærri upphæð en 150 þúsund evrur². Gerð er krafa um 40% mótframlag frá íslenskum þátttakendum.

Af 150 umsóknum um aðalverkefni eru 82 með íslenski þátttöku. Samtals hafa 58 verkefni verið styrkt, þar af 32 verkefni með íslenski þátttöku. Einn íslenskur þátttakandi hætti við þátttöku og miðar samantektin við þátttöku íslenskra aðila í 31 verkefni. Verkefnistími er að meðaltali 36

mánuðir. Þegar þetta er ritað er 13 verkefnum með íslenski þátttöku lokið, sex verkefni klárast á næstu mánuðum, en eitt til tvö ár eru eftir af verkefnistíma 12 verkefna.

Heildarkostnaður verkefnanna sem Ísland tekur þátt í nemur rúmum 46 milljónum evra eða um 6,5 milljörðum íslenskra króna m.v. gengi 1. mars 2020. Íslenskir þátttakendur eru eingöngu styrktir með framlagi íslenskra stjórnvalda, þó með þeirri undantekningu að stjórn NPA ákvað á fundi í desember 2019 að styrkja íslenska aðila til þátttöku í tveimur

verkefnum um tæplega 262 þúsund evrur. Sú ákvörðun kom þannig til að eftir sjötta og næst síðasta umsóknarkallið þar sem eingöngu 34 þúsund evrur eftir til ráðstöfunar fyrir íslenska þátttakendur ákvað stjórn NPA að nýta ERDF20%³ sjóðinn til fjármagna þátttöku íslenskra aðila í tveimur verkefnum um 261.642 evrur. Íslenskir þátttakendur hafa fengið ríflega 2,9 milljónir evra í styrki (tafla 2, fjármagn í evrum).

²Á árunum 2014-2017 var hámarksstyrkur til íslenskra aðila 120.000 evrur en þegar viðbótarfjármagn fékkst frá íslenskum stjórnvöldum í lok árs 2017 var hámarksstyrkur hækkaður í 150.000 evrur.

³Aðildarlönd ESB í NPA setja til hliðar um 9,5 milljónir evra úr evrópskra uppbyggingasjóðnum ERDF sem ætlað er til að styrkja þátttakendur frá Færeyjum, Grænlandi og einnig er hægt að nýta sjóðinn til að fjármagna þátttöku aðila frá Rússlandi og Kanada. Í undantekningartilvikum hefur sjóðurinn verið nýttur til að fjármagna þátttöku íslenskra þátttakenda eins og nú var gert.

Tafla 2. Fjárhagslegt umfang verkefna með íslenskum þátttakendum

Styrkur NPA til verkefna	28.452.779	Þar af styrkur frá íslenskum stjórnvöldum	2.670.283
Mótframlag þátttakenda	17.841.023	Þar af mótframlag frá íslenskum þátttakendum	2.011.069
		ERDF 20%	261.642
Heildarkostnaður verkefna	46.293.802	Þar af heildarkostnaður Íslands	4.942.994

Styrkur til íslenskra þátttakenda er að meðaltali um 10% af heildarstyrknum til verkefnisins sem þeir taka þátt í. Það er því ljóst að íslenskir þátttakendur hafa verið útsjónarsamir og farið vel með það fjármagn sem þeir hafa fengið til ráðstöfunar. Þrátt fyrir takmarkað fjármagn eru þrjú verkefni leidd af íslenskum aðilum, þ.e. Northern Cereal verkefnið sem var leitt af Matís, Smarti Fish leitt af Háskóla Íslands og COAST er leitt af Landbúnaðarháskóla Íslands.

Meðal íslenskra þátttakenda í Norðurslóðaverkefnum eru lykilstofnanir í stoðkerfi atvinnulífsins s.s. atvinnuþróunarfélög, landshlutasamtök, Matís, Landbúnaðarháskólinn, Hafrannsóknarstofnun, Háskólinn á Bifröst og Rannsóknarmiðstöð ferðamála auk sérhæfðra stofnana eins og Minjastofnun Íslands, Umhverfisstofnun, Veðurstofa Íslands, Landhelgisgæslan og Sjúkrahúsið á Akureyri sem og sveitarfélög og fyrirtæki (mynd 4).

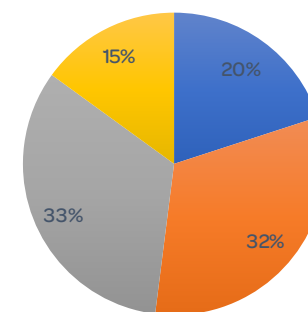
Alls hafa 40 aðilar tekið beinan þátt í því að hanna verkefni, skrifa umsókn og afla mótframlags. Vel hefur tekist að virkja starfsfólk hjá sveitarfélögum og landshlutasamtökum, sem eru 33% þátttakenda. Svipað hlutfall, eða 32%, starfa hjá háskóla og- rannsóknarstofnunum og um 20% þátttakenda starfa hjá einkafyrirtækjum (mynd 5). Ekki eru taldir þeir fjölmörgu aðilar hjá opinberum stofnunum sem og einkafyrirtækjum sem hafa komið að vinnu við framkvæmd eftir að verkefnin hófust.

Á mynd 6 á næstu síðu má sjá hvernig styrkir til íslenskra þátttakenda skiptast hlutfallslega á milli áherslusviða. Helmingurinn af styrkjum til íslenskra aðila hefur runnið til

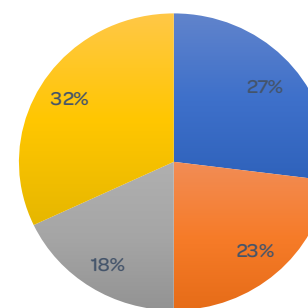
verkefna á sviði nýsköpunar og frumkvöðlastarfsemi, 32% til verkefna á sviði verndar náttúru og menningarminja og sjálfbærrar umhverfisstjórnunar og 18% til orkuverkefna.

Langflestum verkefnum er stýrt af stofnunum á landsbyggðinni, eða 72%. Í þeim verkefnum sem stýrt er af stofnunum með starfstöðvar á höfuðborgarsvæðinu eru samstarfsaðilar oftast staðsettir á landsbyggðinni. Um 28% verkefna er stýrt af einstaklingum sem starfa á höfuðborgarsvæðinu, 23% starfa á Vesturlandi, 16% á Norðurlandi eystra og 12% annars vegar á Austurlandi og hins vegar á Suðurlandi (mynd 7).

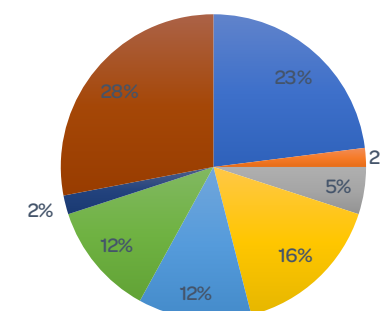
Í töflu 3 er listi yfir samstarfsverkefnin sem Ísland tekur þátt í, stutt verkefnis lýsing og heildarkostnaður verkefna. Tölurnar í næst aftasta dálkinum er styrkfjárhæð og mótframlag allra þátttakenda og tölurnar í aftasta dálkinum er hlutur Íslands, sem er að meðaltali 10,6% af heildarkostnaði, þ.e. styrkur og mótframlag í evrum.

Mynd 5. Hlutfallsleg skipting þátttakenda eftir því hvar þeir starfa

Mynd 6. Hlutfallsleg skipting styrkja eftir áherslusviðum

Mynd 7. Hlutfallsleg skipting eftir staðsetningu verkefnisstjóra

Tafla 3. Samstarfsverkefni Íslands í Norðurslóðaáætluninni

Íslenskir þátttakendur	Verkefni (sk.st.)	Verkefnislýsing	Samstarfslönd Íslands	Heildarkostnaður allra þátttakenda	Heildarkostnaður Íslands
Háskóli Íslands, Menja	Smart Fish	Þróun og hagnýting snjallstrikamiða sem tryggja rekjanleika matvæla frá framleiðanda til neytenda	Norður-Írland og Finnland	1.124.601	200.000
Mátis, Landbúnaðarháskóli Íslands	CEREAL	Auka verðmæti kornafurða, stuðla að framleiðslu nýrra afurða og kornræktar á nýjum norðlægum svæðum	Skotland, Færeyjar og Kanada	866.417	191.666
Hafrannsóknarstofnun Mátis, Þórhólmur	URCHIN	Þróun nýrra aðferða við veiðar og nýtingu ígulkeru og kortleggja veiðisvæði	Noregur og Skotland	874.080	199.166
Háskóli Íslands	SW-Grow	Efla nýsköpun í vinnslu og ræktun þangs, þróa nýjar lausnir sem lítil fyrirtæki eiga auðvelt með að taka upp	Skotland, Írland, Svíþjóð, Færeyjar og Grænland	1.839.340	168.800
Íslenski Sjávarklasinn	DisruptAqua	Þróa líkan sem tryggir að öll virðisdeilda sjávarafurða verði rekjanleg frá framleiðanda til neytenda	Skotland og Noregur	155.004	50.000
Borgarbyggð, Bifrost	IMPROVE	Efla rafræna þjónustu í skipulags- og umhverfismálum með gagnvirkri íbúagátt og auka íbúalýðræði	Norður-Írland, Svíþjóð, Finnland og Noregur	1.431.388	133.308
Sjúkrahúsið á Akureyri	Making it Work	Leita lausna á viðvarandi erfiðleikum sem felast í því að ráða og halda í heilbrigðisfólk á landsbyggðinni	Skotland, Svíþjóð, Kanada og Noregur	1.983.874	199.865
Fjarðarbyggð	PLACE-EE	Bæta lífsgæði eldri íbúa m.a. með að auka þekkingu í upplýsingatækni, einfalda þjónustuform og byggja upp sjálstraust við að nota rafræna heilbrigðisþjónustu	Norður-Írland, Írland og Svíþjóð	1.747.089	188.210
Meningarfélag Eyþings	Creative Momentum	Tengja fyrirtæki í skipandi greinum saman og skapa ný viðskiptatækifæri. Hvetja til þróunar á nýjum vörum og þjónustu með samstarfi og aukinni viðskiptafærni	Írland, Norður-Írland, Skotland og Finnland	1.949.628	83.333
Mátis	Craft Reach	Efla frumkvöðlastarfsemi meðal handverksfólks	Noregur, Færeyjar, Norður-Írland, Írland og Kanada	1.881.927	133.510
Nýsköpunarmiðstöð	GREBE	Þróunarverkefni, tengslamyndun og ráðgjafþjónusta fyrir lítil og meðalstór fyrirtæki innan orkugeirans	Norður-Írland, Finnland og Noregur	1.775.673	87.688
Nýsköpunarmiðstöð Íslands	W-Power	Bæta ráðgjafþjónustu við kvenfrumkvöðla á fámennum svæðum þar sem atvinnulíf er einhæft og neikvæð byggðarþróun hefur verið viðvarandi	Finnland, Skotland, Írland og Svíþjóð	1.820.498	130.398
Atvinnuþróunarfélag Þingeyinga, Norðurslóðanet	Biz-Mentor	Rafræn miðlun þekkingar frá reyndum aðilum sem reka eigin fyrirtæki til frumkvöðla og einstaklinga	Finnland, Norður-Írland og Írland	1.343.494	237.988
Rannsóknarsetur HÍ Hornafirði, Rannsóknarmiðstöð ferðamála	SAINT	Vinna markaðsgreiningu og þróa nýjar ferðavörur „hæglætis“ ævintýraferðir	Skotland, Norður-Írland, Svíþjóð, Írland, Finnland og Noregur	1.701.549	125.000
Samtök sveitarfélaga á Norðurlandi vestra	Digi2Market	Þróa stafrænan markaðs- og söluhugbúnað fyrir lítil og meðalstór fyrirtæki, auka þekkingu á hagrænni nýtingu samfélagsmiðla	Finnland, Norður-Írland og Írland	1.762.811	156.368
Rannsóknarsetur HÍ Hornafirði	SCITOUR	Miðla fræðslu um áhrif hnattrænna loftslagsbreytinga á íslenska jökla og náttúru	Finnland, Skotland og Grænland	1.067.549	179.356
Háskóli Íslands, Snæfellsbær	H-CHP	Bæta orkunýtni á heimilum með gösnum lífræna úrgangsefna s.s. heimilissorp og pappír	Finnland, Skotland, Svíþjóð og Írland	1.993.257	213.420
Austurbrú	HANDIHEAT	Þróun verkfæra og lausna til að nýta staðbundnar en ónýttar orkuauðlindir fyrir íbúabyggð í dreifbýli sem hafa ekki aðgang að hagkvæmri hitaveitu	Finnland, Skotland, Norður-Írland og Írland	2.015.553	165.037
Varmalausnir, Orkusetur	SMARTrenew	Auka notkun á endurnýjanlegum orkugjöfum, bæta orkuöryggi og innleiða snjallan lausnir í orkunýtni	Norður-Írland, Írland, Finnland, Færeyjar og Noregur	1.644.350	261.300
NýOrka	HUGE	Þróun viðskiptamóðels um orkuskipti í samgöngum	Skotland, Írland, Norður-Írland, Færeyjar og	1.424.074	109.190
Varmalausnir, Seyðisfjarðarkaupstaður	SMARCTIC	Kynna nýjar heildstæðar tæknilausnir við orkustjórnun og aðferðir til að bæta loftgæði í opinberum byggingum	Finnland, Norður-Írland og Írland og Svíþjóð	1.404.190	222.184
Reykjanes jarðvangur	Drifting Apart	Efla uppbyggingu jarðvanga í tengslum við sjálfbæra ferðarþjónustu, rannsóknir og fræðslu um jarðfræði jarðvanga	Norður-Írland, Noregur, Skotland, Rússland og Kanada	1.660.998	99.655
Landbúnaðarháskólinn	Water-Pro	Nýta affallsvatn frá landbúnaði og draga úr mengun, aðlaga aðferðir til stýringar á afrennsli á strjálbýlum svæðum	Finnland, Svíþjóð, Norður-Írland, Írland, Skotland og Færeyjar	1.995.485	169.180
Háskóli Íslands	BUSK	Nýta skipulagsverkfærið PPGIS við ákvarðanatöku um landskipulag og nýtingu náttúruauðlinda	Finnland, Írland, Svíþjóð, Noregur, Færeyjar og Grænland	1.992.726	130.465
Landgræðsla ríkisins, Mosfellsbær, Skaftárhreppur	ASCENT	Þróa aðferðir til að draga úr skemmdum á fjölsóttum ferðamannastöðum.	Írland, Noregur, Norður-Írland og Finnland	1.659.253	250.051
Gunnarstofnun, Locatify	CINE	Sýndarveruleiki nýttur til að varpa ljósi á fortíð og framtíð. Verndun, miðlun og þróun náttúru- og menningararfs	Noregur, Skotland og Írland	1.999.709	157.975
Svæðisgarðurinn Snæfellsnesi, Ferðamálasamtök Snæfellsnes	SHAPE	Byggja upp sjálfbæra þróun menningarsvæða í samstarfi við sveitarfélög og ferðarþjónustuaðila	Skotland, Finnland, Noregur og Grænland	1.523.479	118.743
Minjastofnun Norðurlandi vestra	Adapt Northern Heritage	Þróun hugbúnaðar sem nýstir við mat á hættum og veikleikum minjasvæða. Aðlaga menningarmínjar að breytingum af völdum hnattrænna hlýnunar og náttúruhamförum	Skotland og Noregur	963.212	181.570
Háskóli Íslands, Veðurstofan, Landhelgisgæslan	APP4SEA	Þróun hugbúnaðar sem samþættar í rauntíma skipaferðir, veðurfar og hafstrauma. Lausnir nýttar til að hanna viðbragðsáætlanir ef olíumengun og önnur mengunaróhöpp verða á norðurhöfum	Finnland, Noregur og Skotland	1.539.064	200.000
Landbúnaðarháskóli Íslands, Háskólasetur Vestfjarða	COAST	Efla seiglu strandsamfélaga með áherslu á snjallan bláan vöxt sem byggir á sjálfbærri nýtingu og verndun hafsins og þeim tækifærum sem felast í bláa lífhagkerfinu	Finnland, Írland og Norður-Írland	999.757	186.942
Gunnarstofnun	STRATUS	Stafræn tækni nýtt til að auka upplifun og stjórna flæði gesta á menningar- og náttúrumínjastaði	Írland og Skotland	153.773	12.616

MAT Á ÁRANGRI ÍSLANDS Í NORÐURSLÓÐAÁÆTLUNINNI

Árlega er gerð ítarleg úttekt á framkvæmd NPA áætlunarinnar. Úttektirnar benda til þess að vel gangi að vinna að framtíðarsýn NPA, sem snýr að því að hjálpa til við að skapa lífandi, samkeppnishæf og sjálfbær samfélög. Tímabili NPA 2014-2020 er ekki lokið og því ekki unnt að leggja endanlegt mat á árangurinn. Þannig er til dæmis 18 verkefnum af 31 sem Ísland tekur þátt í enn ólokið. Hins vegar gefa áfanga- og lokaskýrslur einstakra verkefna vísbendingar um að árangurinn sé góður. Nánar er fjallað um árangurinn hér á eftir og tekin dæmi um verkefni sem hafa aukið þekkingu, bætt tengslanet og samkeppnishæfni fyrirtækja og samfélaga.

Ef horft er til fyrri tímabila þá kom út árið 2006 skýrslan [Mat á þátttöku Íslands í Norðurslóðaáætlun ESB](#).⁴ Þar kemur fram að árangur Íslendinga hafi verið ótvíræður og almennt talið að það hafi verið farsæl ákvörðun íslenskra stjórnvalda að taka þátt í fjölþjóðsamvinnu af þessum toga. Í skýrslunni kom jafnframt fram að samfélagið hafi notið góðs af áætluninni þar sem yfirfærsla tækniþekkingar hafi verið umtalsverð, auk þess sem landsbyggðinni gafst tækifæri til að taka þátt í alþjóðlegum verkefnum. Verkefnin höfðu mikið gildi fyrir þátttakendurna sjálfa m.a. með aukinni tækniþekkingu, myndun persónulegra tengslaneta innanlands sem utan auk þess sem samstarf fyrirtækja og stofnana stuðlar frekar að lausn vandamála á strjálbýlum svæðum.

Í skýrslunni [Achievements](#)⁵ (2014) var lagt mat á heildarárangur áætlunarinnar fyrir síðasta tímabil, 2007-2013. Þar kom meðal annars fram að krafa um að verkefni skili áþreifanlegri vöru eða þjónustu hafi skilað góðum árangri. Af 47 verkefnum var 27 lokið þegar úttektin var gerð. Afraksturinn var 164 nýjar vörur og/eða þjónusta. Um 330 aðilar tóku þátt í verkefnum og dreifðist þátttaka nokkuð

jafnt á milli þátttökulandanna og áherslna áætlunarinnar. Einnig kom fram að mörg verkefnanna skiluðu verðmætum afurðum sem erfiðara er að mæla s.s. eins og aukið samstarf, myndun tengslaneta og viðhorfsbreytinga. Ísland var virkur þátttakandi á tímabilinu og tók þátt í 23 verkefnum af 47 aðalverkefnum auk forverkefna.

Eitt af markmiðum með þátttöku Íslands í Norðurslóðaáætluninni er að auka þátt sveitarfélaga, stofnana og fyrirtækja á landsbyggðinni í alþjóðlegu samstarfi. Ef horft er til þess fjölda sem tekur þátt í þeim 31 verkefni sem unnin eru á vegum NPA er ljóst að vel hefur tekist að virkja sveitarfélög, landshlutasamtök sveitarfélaga/atvinnuþróunarfélög, ríkisstofnanir og rannsóknarstofnanir til þátttöku. Eftirsóknarvert væri hins vegar að fjölga þátttakendum frá einkafyrirtækjum.

Fjöldi verkefna hér á landi, fjöldi þátttakenda, nýting fjármagns, efling tengslanets og afurðir verkefna eru þeir mælikvarðar sem líta má til þegar mat er lagt á árangur. Þeir mælikvarðar benda til þess að ávinningur Íslands sé verulegur og hafa íslenskir þátttakendur verið eftirsóttir samstarfsaðilar. Erfiðara er að meta þætti eins og hagvöxt, atvinnustig eða veltu fyrirtækja þar sem áhrif verkefna eru enn ekki komin fram og aðeins 13 verkefnum er lokið.

⁴https://www.stjornarradid.is/media/atvinnuvegaraduneyti-media/media/Acrobat/IMG_skyrsla_um_NPP_final_-_april_2006.pdf

⁵https://www.byggdastofnun.is/static/files/NPP/2007-13/npp_2007-2013_achievements_report.pdf

KÖNNUN MEÐAL ÍSLENSKRA ÞÁTTTAKENDA OG DÆMI UM ÁRANGUR

Til að leggja mat á árangur á þessum tímamarki, áður en flestum verkefnum er lokið, þá framkvæmdi Byggðastofnun könnun meðal íslensku þátttakandanna. Könnunin var gerð í apríl 2020 í þeim tilgangi að meta árangur og gildi Norðurlóðaáætlunarinnar fyrir Ísland og kanna viðhorf þátttakenda til áframhaldandi þátttöku Íslands á næsta áætlunartímabili, 2021-2027. Svörin var 70%.

Um 96% svarenda sögðu að verkefnið sem þeir taka/tóku þátt í miðli þekkingu á milli einstaklinga, fyrirtækja og/eða svæða og 64% sögðu jafnframt að verkefnið stuðli að nýsköpun og/eða frumkvöðlastarfsemi á landsbyggðinni. Þá sögðu 50% að verkefnið stuðli að betri umhverfisstjórnun og bæti búsetugæði.

Niðurstöðurnar benda til þess að öll verkefni skili áþreifanlegum afurðum vöru og/eða þjónustu. Hér fyrir neðan eru tilvitnanir í svör þátttakenda um hvaða afurðir verða til í NPA verkefnum sem þeir taka/tóku þátt í:

• Þjónusta sem tengir saman frumkvöðla og fólk í viðskiptalífinu.

• Stafræn markaðstæki fyrir frumkvöðla og atvinnulífið.

• Aðferðir til að draga úr tapi á næringarefnum í vatni á landbúnaðarjörðum.

• Líkan varðandi ráðningu heilbrigðisstarfsmanna í dreifbýli.

• Lifandi og stafræn kort sem nýtast við viðbrögð við mengunarslysum í norðurhöfum.

• Nettengdir skynjara til að öðlast yfirsýn yfir ólíka orku- og umhverfispætti.

• Nýjar tæknilausnir til orkunýtingar s.s. sjóvarmi, vindur, sólarorka og viðarofnar ásamt samstýringu við eldri kerfi.

• Leiðbeiningar til umsjónaraðila menningarminja við gerð áhættumats og áætlana til aðlögunar að loftlagsbreytingum.

• Aðferðir við ræktun korns á norðlægum slóðum.

• Matvörur úr korni og fódurvörur.

• Fagþekking í gerð göngustíga á fjölförnum ferðamannastöðum.

• Aukin þjónusta sérsniðin að ákveðnum hópi frumkvöðla s.s. konum og ungu fólk.

• Tæki til að meta nýtingu vetni á norðurlóðum og ný tækniþekking til að nýta vetni við mismunandi aðstæður s.s. köldu loftslagi.

• Stafræn miðlun á menningararfi.

• Ný þekking á að setja saman búnað til að framleiða rafmagn og heitt vatn með úrgangslífmassa s.s. timbur og pappír.

• Ný ígulkeramið og bætt nýting afurðanna.

• Stækkun markaða með auknum veiðum ígulkerana.

• Verkfærakista fyrir sveitarfélög til að styðja við framþróun strandsvæða.

• Snjallstrikamiðar til að setja á viðkvæma vöru og mæla aðstæður í flutningi.

• Þemaleiðir í ferðaþjónustu, ævintýraferðir, hæglætisferðir, strandleiðir.

Jafnframt leiddi könnunin í ljós að í rúmlega helming verkefnanna, eða 52%, verða til nýir markaðir fyrir vörur og þjónustu. Þar af verða til í 62% tilvika nýir markaðir innanlands og erlendis, í 23% tilvika aðeins innanlands og 15% verkefnanna var markaðurinn erlendis.

Í öllum verkefnum urðu til ný tengslanet og/eða klasasamstarf á milli svæða eða sveitarfélaga, stofnana, fyrirtækja og einstaklinga innanlands sem utan. Í 88% verkefna urðu til ný tengslanet og/eða klasar bæði innanlands og erlendis og í 12% þeirra varð einungis til nýtt tengslanet og/eða klasar við erlenda aðila. Erfitt er að mæla árangur tengslaneta og klasa. Verkefni hafa verulegt persónulegt gildi vegna myndun tengslaneta innanlands sem utan, auk þess sem samstarf stofnana og fyrirtækja stuðlar frekar að lausn áskorana á strjálbýlum svæðum.

URCHIN verkefnið er dæmi um afar farsælt klasasamstarf á milli rannsóknarstofnana, ráðuneytis og fyrirtækis á landsbyggðinni. Áherslusvið verkefnis var að auka nýsköpun og yfirfæra tækniþekkingu til lítilla og meðal stórra fyrirtækja á strjálbýlum svæðum. Verkefnið fjallaði í hnotskurn um þróun nýrra aðferða við veiðar og nýtingu ígulkerana. Hérlandis tóku Þórishólmi í Stykkishólmi, Hafrannsóknarstofnun og Matís þátt í verkefninu. Verkefnið hefur aukið þekkingu vísindamanna og sjómanna, bætt verðmætasköpun og fjölgað störfum við veiðar og vinnslu ígulkerana.

CEREAL verkefnið er einnig gott dæmi um árangursríkt klasastarf íslenskra og erlendra aðila. Verkefninu var stjórnað af Matís í samstarfi við Landbúnaðarháskóla Íslands, kornbændur á Norðurlandi, Austurlandi og Suðurland, matar- og drykkjarframleiðendur og frumkvöðla. Í verkefninu var lögð áhersla á að prófa ný yrki á norðlægum slóðum, þróa þurrkaðferðir og vinna nýjar afurðir úr korninu. Í Færeyjum hófst kornrækt aftur eftir margra ára hlé vegna nýs yrkis sem þróað og prófað var á Íslandi og í Noregi. Þá urðu til ný tengslanet á milli íslenskra frumkvöðla og vinnufélaga á Orkneyjum.

Þriðja dæmið um ný tengslanet og samstarf er í verkefninu **CINE** sem Gunnarstofnun á Skriðuklaustri og íslenskt tæknifyrirtæki tóku þátt í. Þar var hannaður sýndarveruleiki sem fer með notandann í ferðalag um Skriðuklaustur á miðöldum og í reiðtúr með munkunum er þeir riðu um langan veg yfir óbyggðir til að sækja vatn. Einnig var haldin námsstefna um leikjavæðingu náttúru- og menningararfs á Íslandi. Innlendir og erlendir sérfræðingar á sviði margmiðlunar, miðlun sýndarveruleika og miðlun menningararfs miðluðu reynslusinni og þekkingu. Námsstefnan var samstarfsverkefni 16 stofnana og fyrirtækja.

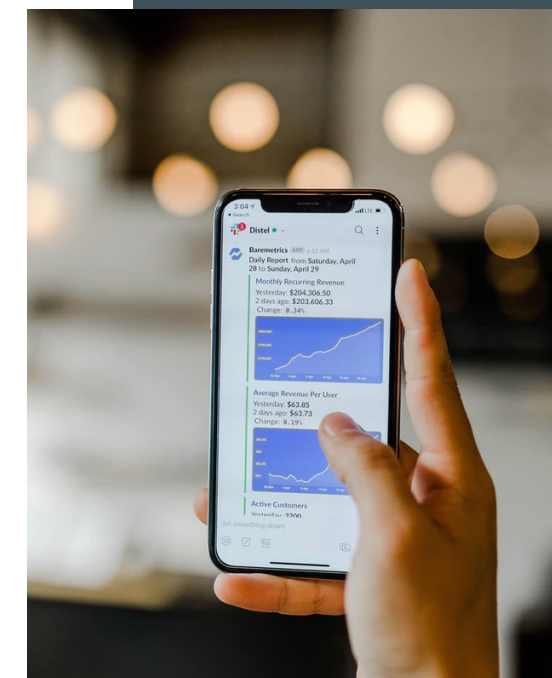
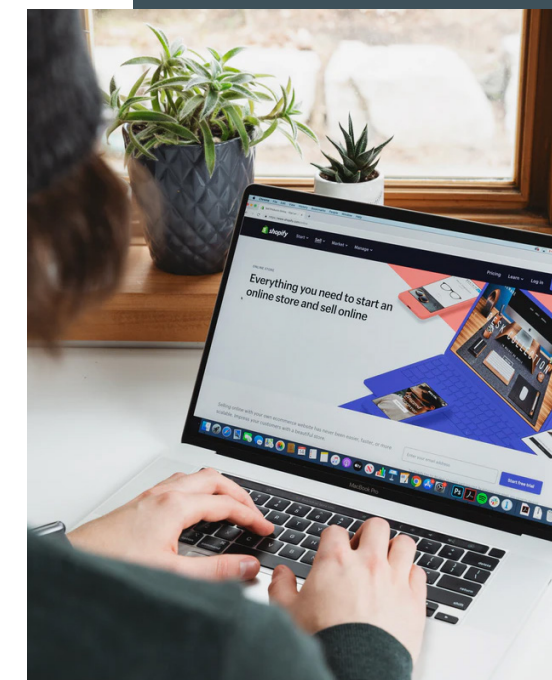

Fjórða dæmið er **SHAPE** verkefnið sem er samstarfsverkefni Íslands, Finnlands, Noregs, Skotlands, Grænlands og Kanada. Í verkefninu, sem Svæðisgarðurinn Snæfellsnes tók þátt í, er lögð áhersla á að byggja upp sjálfbæra þróun menningarsvæða í samstarfi við sveitarfélög og ferðaþjónustuaðila.

„Svæðisgarðurinn Snæfellsnes er eini svæðisgarðurinn á Snæfellsnesi og er með einn fastan starfsmann. Með því að tengjast öðrum svæðisgörðum á norðurlóðum og vinna með öðrum þátttakendum í verkefninu, eins og tveimur háskólum, lærðum við mikið af reynslu annarra. Eins er dýrmætt að spegla sig í öðrum sambærilegum svæðum og finna að aðrir gátu haft gagn af okkar reynslu. Innbyggt í verkefnið okkar voru lærdómsferðir milli svæða, sem reyndust vel.“ (Ragnhildur Sigurðardóttir, framkvæmdastjóri Svæðisgarðsins Snæfellsnes).

Allir þátttakendur sögðu að með því að taka þátt í NPA verkefnum hefði orðið til ný þekking innan stofnunarinnar og eða fyrirtækisins. Eftirfarandi tilvitnanir eru svör þátttakenda við spurningunni: Á hvern hátt nýtist þekkingin stofnuninni/ fyrirtækinu?

- Þekking á aðferðafræði til að fást við áhrif og álag vegna ferðamanna á fjölförnum ferðamannastöðum.
- Betri þekking á því hvernig eigi á ná til nýrra viðskiptavina og inn á nýja markaði með stafrænni tækni.
- Nýjar mæliaðferðir prófaðar sem munu nýtast í framtíðarvinnu varðandi afrennslismælingar.
- Þekking á útfærslu og val á orkusynjurum.
- Þekkingin nýtist beint við innleiðingu nýrra lausna.
- Þekking hefur aukist á áhrifum loftslagsbreytinga á náttúru- og menningarminjar.
- Þekking sem nýtist við gerð verndaráætlana.
- Verkefnið hefur aukið hæfni og getu stofnunarinnar til að sinna mikilvægum þætti í starfseminni.
- Til eflingar varðandi aðstoð við frumkvöðla og þekking á öðrum stöðstofnunum í öðrum ríkjum.
- Samstarf við aðra aðila varðandi sambærileg vandamál, lausnir sem nýtast víða sem hægt er að nýta sér hér líka.
- Hægt að nýta aðferðafræðina mun viðtækara en áður.
- Þekkingin nýtist í námsefni.
- Við ráðgjöf til fleiri fyrirtækja.
- Aukin og betri þjónusta við frumkvöðla.
- Þekkt ný nýtanleg ígulkeramið, þróaðar veiðiaðferðir, útflutningsleiðir meðferð afurða og stjórnun veiða.
- Betri yfirsýn yfir stöðu þekkingar alþjóðlega og möguleikar til framtíðar.
- Margar nýjar hugmyndir hafa skapast bæði hjá okkur og samstarfsfólki um hvernig er hægt að brúa kynslóðabilið, starf með eldri borgurum jókst mikið við þetta verkefni.

Þátttaka Minjastofnunar Íslands í **Adapt Northern Heritage (ADAPT)** hefur aukið mannauð stofnunarinnar og eftir varðveislur íslenskra menningarminja. Starfsmaður Minjastofnunar tók þátt í að stýra verkefninu ásamt aðilum frá systurstofnunum í Skotlandi og Noregi en einnig voru þátttakendur frá Írlandi, Noregi, Rússlandi og Svíþjóð. Markmið verkefnisins var að þróa aðferðir við mat á veikleikum og hættum sem kunna að steðja að menningarminjum og útbúa leiðbeiningar fyrir gerð viðbragðs- og verndaráætlana. Þróun og prófun á aðferðafræðinni fór fram á ellefu stöðum í samstarfslöndunum þar sem leitast var við að tengja saman hagsmunaaðila, áhugafólk og sérfræðinga til að deila þekkingu og standa sameiginlega vörð um menningararfinn.

„Þekking hefur aukist mikið á áhrifum loftslagbreytinga á menningarminjar og hvernig bregðast megi við þeim. Þá mun afurð verkefnisins, tengslanet og leiðbeiningar nýtast við áframhaldandi vinnu við verndun einstakra húsa og minjastaða og auk þess að verða hluti af vinnu við gerð verndaráætlana. Verkefnið hefur aukið hæfni og getu stofnunarinnar til að sinna mikilvægum þætti í starfsemi“ (Guðmundur St. Sigurðsson, minjavörður Norðurlands vestra og verkefnisstjóri strandminja)

Verkefnið **Digi2Market** er dæmi um hvernig nýrri þekkingu er miðlað til fyrirtækja og frumkvöðla. Samtök sveitarfélaga á Norðurlandi vestra taka þátt í verkefninu, þar sem unnið er að því að þróa nýstárlegar tæknilegar markaðslausnir fyrir lítil og meðalstór fyrirtæki. Stafrænt umhverfi sem gerir notendum kleift að skoða hvernig vörur, ferlar eða þjónusta virkar í raunheiminum. Þessi tækni auðveldar samskipti við viðskiptavinum og gerir fyrirtækjum mögulegt að leyfa viðskiptavinum að upplifa sögu fyrirtækis, vöruna eða þjónustuna sem veitt er. Á vegum verkefnisins hafa meðal annars verið haldnar [vef-vinnustofur](#) sem 35 fyrirtæki tóku gangvirkan þátt í og var meginmarkmið að kynna tæknilegar lausnir við að auka sölu á netinu.

[Er vinnustaðurinn bara hugarástand?](#) ráðstefnan var einnig hluti af Digi2Market þar fókusinn var á störf án staðsetningar með beinni skírskotun í byggðaáætlun.

NPA verkefni eru afar fjölbreytt og sum nokkuð sérhæfð. Dæmi um slíkt verkefni er **WaterPro** sem Landbúnaðarháskóli Íslands tekur þátt í. Settur var upp margskonar mælibúnaður á Möðruvöllum í Hörgársveit þar á meðal var afrennisligröðingar, afrennislisbrunnur, sogbollar og hljóðbylgjunemar og gerðar flæðimælingar. Tilgangurinn er að prufukeyra aðferðir við að draga úr mengun af völdum næringarefna frá landbúnaði. Verkefnið hvílir á stöðum um góða búskaparhætti, að hver kynslóð skili landinu í jafn góðu eða betra ástandi en hún tók við því, sem og reglugerðum og lögum um varnir gegn mengun vatns af völdum köfnunarefnasambands frá landbúnaði og öðrum atvinnurekstri. Hingað til hefur vantað stefnu, tæki og lausnir til að takast á við þessi vandamál. Þátttakendur í verkefninu eru frá öllum samstarfslöndunum fyrir utan Grænland. Meðal [afurða](#) í WaterPro eru ítarlegar leiðbeiningar og aðferðir við val á hentugustu aðferðum og búnaði til að draga úr hættu á mengun, stýringu á afrennslu og vöktun á vatnsgæðum á strjálbýlum svæðum. Í íslenska hluta verkefnisins er meginmarkmið er að nýta affallsvatn frá landbúnaði en sameiginleg áskorun samstarfsþjóðanna er að draga úr mengun af völdum efna frá landbúnaði og námavinnslu.

Einnig er vert að vekja athygli á verkefninu **PLACE-EE** sem miðar að því að bæta lífsgæði eldri íbúa. Meðal þátttakenda eru starfsfólk félagsþjónustu Fjarðabyggðar, eldri íbúar og grunnskólanemar á svæðinu. Markmið verkefnisins er að þróa og koma í framkvæmd lausnum til að hvetja til netnotkunar eldri íbúa m.a. til að rjúfa félagslega einangrun, auka færni við að nýta rafræna þjónustu s.s. heilbrigðisþjónustu og auka samskipti ungs fólks og eldri borgara. Samtals taka 466 einstaklingar þátt í verkefninu þar af 85 frá Íslandi. Netnotkun eldri íbúa í Fjarðabyggð var könnuð fyrir og eftir þátttöku í verkefninu. Þegar verkefnið hófst sögðu 12% nota netið einu sinni í viku, 13% nokkrum sinnum í mánuði, 25% notuðu netið flesta daga en 50% höfðu aldrei notað netið. Verkefninu er ekki lokið en vísbendingar eru um sjálföruggi eldri íbúa og áhugi á að nota netið hafi aukist umtalsvert, m.a. voru þátttakendur farnir að versla á netinu, horfa á kvikmyndir, nota samfélagsmiðla og taka þátt í námskeiðum á netinu. Sama sagan var í öðrum löndum, eldra fólk varð áhugasamara og sjálföruggara við að nota upplýsingatæknina eftir þátttöku í verkefninu.

Að lokum má nefna hér verkefnið **HUGE** sem Íslensk NýOrka tekur þátt í en verkefnið hófst í lok árs 2019. Markmið verkefnisins er að styrkja orkuöryggi afskekkttra byggða með því að þróa verkfæri sem gera þessum samfélögum kleift að meta tækifæri í vetnistengdum og endurnýjanlegum orkugjöfum á Norðurlóðum. Íslensk Nýorka tekur þátt í að hanna viðskiptalíkön um vetnisnýtingu og útbreiðslu þekkingar á vetni og tengdri tækni til hagsmunaaðila.

Á mynd 8 má sjá hvernig þátttakendur töldu að verkefnið sem þeir taka/tóku þátt í hafi bætt samfélagið. Afgerandi meirihluti, eða 96% sögðu verkefnið miðla þekkingu á milli einstaklinga, fyrirtækja og/eða svæða, 80% sögðu verkefnið hafi stuðlað að nýsköpun og frumkvöðlastarfsemi og 54% segja að verkefnið hafi stuðlað að betri umhverfisstjórnun og sama hlutfall að það hafi bætt búsetugæði. Þátttakendur gátu valið einn eða fleiri möguleika.

Mynd 8. Samfélagslegt gildi NPA verkefnanna

Í könnuninni var einnig spurt hvort ný störf verði til vegna verkefnisins. Já, sögðu 31% og afraksturinn er alls 18 ný störf. Í 39% verkefna verða ekki til ný störf og í 30% verkefna er ekki vitað hvort ný störf verði til, af þeirri ástæðu að þeim er ólóklegt.

Um 83% svarenda sögðu að það hafi skipt mjög miklu máli fyrir stofnunina/fyrirtækið að fá stuðning frá NPA, 13% sögðu það hafi skipt frekar miklu máli en aðeins 4% sögðu að stuðningurinn hefði skipt litlu máli. Þá sögðu 70% það mjög ólíklegt að verkefnið hefði orðið að veruleika án stuðnings og samstarfs við NPA löndin, 22% sögðu það ólíklegt en aðeins 8% töldu það ekki ólíklegt.

Niðurstöðurnar benda eindregið til þess þátttaka Íslands í Norðurslóðaáætluninni hafi verið grundvallarforsenda þess að verkefnið urðu að veruleika hérlendis.

Könnun Byggðastofnunar leiðir í ljós með afgerandi hætti að allir íslensku þátttakendurnir í núverandi áætlun sögðu mikilvægt að Ísland verði áfram þátttakandi í Norðurslóðaáætluninni á næsta tímabili. Margir þátttakendur rökstuddu skoðun sína en megin skilaboðin eru:

Þátttaka í Norðurslóðaáætlun er mikilvæg vegna yfirfærslu þekkingar, fjölþjóðlegt og innlent tengslanet og klasasamstarf, hnitmiðuð og framsækin áætlun, samstarf á sveitarstjórnarstigi, eflir nýsköpun og frumkvöðlastarfsemi á Íslandi, auðgar samfélagið, atvinnulíf, mannlíf og menningu.

Hér á eftir eru nokkrar tilvitnanir í þátttakendur sem tóku þátt í spurningakönnuninni:

„Mjög mikilvæg áætlun sem gefur færi á fjármögnun verkefna sem erfitt væri að fjármagna hér innanlands og felur jafnframt í sér fjölþjóðlegt samstarf sem er yfirleitt afar gefandi og lærdómsríkt fyrir alla.“

„Norðurslóðaáætlunin hefur marga kosti. Í fyrsta lagi er þetta mjög opin áætlun sem gefur færi á umsóknum vegna fjölbreyttra verkefna og stundum býsna framsækinn verkefna. Í öðru lagi þá er fjölþjóðahugsun „innbyggð“ í NPA – slík hugsun er mikilvæg og bætist við gildi verkefna sem unnin

eru með öðrum þjóðum – menn þurfa að vinna saman og hugsa um heildina, ekki bara verkefnið í eigin landi. Í þriðja lagi gefur NPA færi á „meðalstórum“ verkefnum sem erfitt er að fjármagna á Íslandi – sjóðirnir hér gefa ýmist færi á litlum styrkjum eða mjög stórum styrkjum. Í fjórða lagi leyfir NPA meiri „blöndun“ á rannsóknum og nýsköpun en almennt er vaninn hér heima,

þar sem gjáin á milli rannsóknarverkefna og nýsköpunar-/þróunarverkefna er mjög raunveruleg þegar kemur að styrkumsóknum.“

„Þátttaka gefur stofnunum og fyrirtækjum tækifæri á að vinna með öðrum í svipaðri stöðu í öðrum löndum. Með því er hægt að deila reynslu og þekkingu og læra af öðrum í leiðinni, finna lausnir á sameiginlegum vandamálum.“

„Mjög mikilvægt að vinna að auknu samstarfi á Norðurslóðum og það yrði varla jafn öflugt ef slík áætlun væri ekki til staðar.“

„Þessi áætlun gefur smærri aðilum tækifæri til að mynda tengslanet og taka þátt í metnaðarfullum verkefnum. Með þátttöku getum við fengið aðgang að rannsóknaraðstöðu sem ekki er til á Íslandi, aðgang að fyrirtækjum og rannsakendum. Fyrir Ísland er þetta win, win, win...“

„Við erum fámenn þjóð á eyju, nokkuð langt frá öðrum. Það er engin ástæða til að vera alltaf að finna upp hjólið. Samvinna er líka nauðsynleg í þeim stóru viðfangsefnum sem við blasa fyrir mannkynið í dag. Ísland er óvenjugott tilraunasvæði fyrir þróunarverkefni, góðir innviðir, almenn menntun, fjarskipti og áfram má telja. Ég tel að Norðurslóðaáætlun nýtist Íslandi óvenju vel, og Íslendingar hafi miklu að miðla öðrum þjóðum í gegnum svona samstarf.“

„Ísland á farsælasögu í þátttökusinni í Norðurslóðaáætluninni.

Verkefnið hafa verið hvert öðru betra og skilað góðum niðurstöðum og mjög verðmætu alþjóðlegu tengslaneti.“

Ekki er annað hægt að sjá að almenn ánægja er með Norðurslóðaáætlunina, áherslur, leikreglur og framkvæmd hennar hér á landi. Tilvitnanir í þátttakendur í könnuninni:

„Öll umsýsla á Íslandi er til fyrirmyndar. Það mætti slaka á kröfum um að hittast á NPA svæðinu.“

„Bara bestu þakkir fyrir stuðninginn á fyrri árum, sem og við þetta nýjasta verkefni (sem verður sko geðveikt flott). Hlakka til að sjá nánari upplýsingar um næstu áætlun.“

Einna helst beinist gagnrýnin að greiðslukerfinu sem mörgum þykir frekar flókið og seinvirkt. Einnig nefna nokkrir að gerðar séu of miklar kröfur um skil á reikningum og að eftirlitskerfið sé of margþætt sem tefji að styrkgreiðslur berist til þátttakenda.

Skilaboðin frá þátttakendum eru í hnotskurn einfaldara og skilvirkara greiðslukerfi. Landsskrifstofa NPA á Íslandi getur tekið undir gagnrýnina því dæmi erum að þátttakendur hafi þurft að bíða í 12 mánuði eftir greiðslum.

NÆSTU SKREF

Núverandi tímabili Norðurslóðaáætlunarinnar lýkur um áramótin 2020/2021. Vinnan við endurskoðun áætlunarinnar er hafin, en Brexit og Covid-19 faraldurinn hafa tafið það ferli umtalsvert. Evrópusambandið leggur áherslu áframhaldandi þátttöku Íslands, Færeyja og Grænlands, m.a. vegna áherslna á norðurslóðir.

Framkvæmdastjórn Interreg áætlana sendi stjórn NPA stefnumörkunarskjal (orientation paper) í janúar 2020 sem umræðugrundvöll fyrir endurskoðunina. Þar er meðal annars lagt til að áherslusvið NPA fyrir tímabilið 2021-2027 verði tvö:

1.) Snjallari Evrópa með því að stuðla að nýsköpun og snjöllum efnahags breytingum.	2.) Grænni Evrópa þar sem stuðlað verður að lágkolefnasamfélögum, hreinum og vistvænum orkuskipum, grænum og bláum fjárfestingum, hringrásarhagkerfi og aðlögun að loftslagsbreytingum.

Í könnun meðal íslensku þátttakandanna kom fram að þeir eru almennt mjög hlyntir fyrirhuguðum áherslum NPA á næsta tímabili.

Áhersla 1:	Áhersla 2:
48% mjög sammála, 35% sammála, 13% hvorki samála né ósammála en aðeins 4% voru ósammála áherslunni.	56% mjög sammála og 44% sammála.

Tillögur frá þátttakendum um forgangsverkefni eru m.a. þær að áhersla verði lögð á loftslagsmál bæði aðlögun og mótvægi. Þá þurfi að huga að þeim breytta heimi sem mun blasa við okkur, ekki síst í tengslum við ferðamennsku þegar COVID-19 faraldurinn er um garð genginn. Auka vægi innviðauppbýggingar og tilraunaverkefna í orkuskiptum. Þróa aðferðir til að leiða saman hagsmunadilla og stofnanir sem fást við umhverfis- og náttúruvernd. Orkuskipti í samgöngum, nýta tækni og verkfæri sem nota græna orkugjafa. Leggja áherslu á blágrænar lausnir í skipulagsmálum og stuðla að orkuskiptum og nýsköpun sem og myndun tengslaneta þvert á landamæri.

Þegar þetta er ritað er enn óvissa um áframhaldandi þátttöku Skota og Norður Íra. Ljóst er að breska ríkisstjórnin mun ekki leita eftir áframhaldandi þátttöku í Interreg áætlunum á nýju tímabili, en bæði Skotar og Norður Írar hafa óskað eftir viðræðum um áframhaldandi þátttöku sína í NPA áætluninni og hafa öll aðildarlöndin lýst yfir vilja til að svo megi verða. Þá hafa Rússar sýnt áhuga á þátttöku, en ekki hefur verið tekin afstaða til þess.

Þátttaka Íslands í NPA áætluninni hefur haft jákvæð áhrif, sem gætir ekki hvað síst á landsbyggðinni. Bæði vegna þess að þangað hafa flestir styrkir farið og sú staðreynd að fyrirtæki og stofnanir á landsbyggðinni hafa ekki riðið feitum hesti þegar kemur að styrkjum úr öðrum rannsóknasjóðum, hvorki erlendum né innlendum. Samfélagslegar áskoranir í dag eru ekki staðbundnar heldur alþjóðlegar og því má segja að alþjóðlegt samstarf sé mikilvægara en áður. Það á ekki hvað síst við um fámennar þjóðir sem þó standa jafnfætis fjölmennari þjóðum þegar kemur að hugviti. Fjölpjóðleg samvinna innan NPA áætlunarinnar gefur mikil tækifæri til að þróa og finna nýjar leiðir til bættra búsetuskilyrða í víðum skilningi.

VIÐAUKAR

Viðauki 1. NPA verkefni með þátttöku Íslands.

Norðurslóðaáætlunin (NPA) 2014-2020

Á fyrsta umsóknarfresti bárust 20 verkefnaumsóknir og þar af 15 með íslenskum þátttakendum. Í lok apríl 2015 samþykkti stjórn NPA stuðning við 13 verkefni og þar af átta með íslenskum þátttakendum.

Smart Labels for High-quality Products: Smart Fish

Samstarfsverkefni Norður-Írlands, Finnlands og Íslands um þróun og hagnýtingu snjallstrikamiða sem tryggja rekjanleika matvæla frá framleiðanda til neytanda. Íslenski þátttakandinn er Háskóli Íslands sem fer með verkefnisstjórn. Styrkur til verkefnisins er 647.896 evrur en heildarkostnaður er 1.294.019 evrur.

Verkefnistími: 01.06. 2015-31.05. 2018

Heimasíða: <http://smart-fish.eu/>

Northern Cereals - New Markets for a Changing Environment: CEREAL

Samstarfsverkefni Íslands, Skotlands, Færeyja og Kanada um ræktun korns til drykkja- og matvælaframleiðslu á norðurslóðum í samstarfi við bændur. Markmiðið er að auka vermæti kornafurða, stuðla að framleiðslu nýrra afurða og kornræktar á nýjum svæðum. Áhersla er lögð á miðlun þekkingar á milli svæða, að auka fóður- og matvælaframleiðslu og styrkja búsetu í dreifbýli. Íslensku þátttakendurnir eru Landbúnaðarháskóli Íslands og Mátis sem fer með verkefnisstjórn. Styrkur til verkefnisins er 464.484 evrur.

Verkefnistími: 01.06. 2015-31.05. 2018.

Heimasíða: <http://cereal.interreg-mpa.eu/>

<https://www.facebook.com/groups/882491178454793/?fref=ts>

Utilisation of the Arctic Sea Urchin Resource: URCHIN

Samstarfsverkefni Íslands, Noregs og Skotlands um þróun nýrra aðferða við veiðar og nýtingu ígulkeru. Íslensku þátttakendurnir eru Mátis, Hafrannsóknarstofnun og Þórishólmi. Styrkur til verkefnisins er 448.046 evrur en heildarkostnaður er 874.080 evrur.

Verkefnistími: 01.05. 2015-30.04. 2018.

Heimasíða: <http://urchinproject.com/>

Creative Momentum

Samstarfsverkefni Írlands, Norður-Írlands, Skotlands, Finnlands og Íslands um eflingu skapandi greina og menningastarfs á norðlægum slóðum. Markmið verkefnisins er að vekja athygli á menningu og skapandi greinum innanlands og erlendis. Tengja fyrirtæki í skapandi greinum saman og skapa ný viðskiptatækifæri. Hvetja til þróunar á nýjum vörum og þjónustu með samstarfi og aukinni viðskiptafærni. Haldnir verða fræðslu- og tengslaviðburðir. Íslenski þátttakandinn er Menningarráð Eyþings. Styrkur til verkefnisins er 1.250.623 evrur en heildarkostnaður er 1.949.628 evrur.

Verkefnistími: 11.05. 2015-10.05. 2018.

Heimasíða: www.mycreativeedge.eu

Reuniting our Geological Heritage: Drifting Apart

Samstarfsverkefni Íslands, Norður-Írlands, Noregs, Skotlands, Rússlands og Kanada um eflingu og uppbyggingu jarðvanga í tengslum við sjálfbæra ferðaþjónustu, eflingu rannsókna og fræðslu um jarðfræði jarðvanga. Unnið verður námsefni fyrir grunn- og framhaldsskóla og haldnir fræðslufundir fyrir ferðaþjónustuaðila og leiðsögumenn um jarðfræði jarðvanga. Íslenski aðilinn er Reykjanes jarðvangur í samstarfi við Saga jarðvang í Borgarnesi og Háskólafélag Suðurlands. Styrkur til verkefnisins er 1.037.265 evrur en heildarkostnaður er 1.660.998 evrur.

Verkefnistími: 01.05. 2015-30.04. 2018.

Heimasíða: <http://driftingapart.ccght.org/> www.facebook.com/driftingaparteu

Craft Reach:

Samstarfsverkefni Íslands, Noregs, Færeyja, Norður-Írlands, Írlands og Kanada. Markmið verkefnisins er að efla útflutning og stuðla að frumkvöðlastarfsemi meðal handverksfólks í dreifbýli. Íslenski þátttakandinn er Matís. Styrkur til verkefnisins er 956.239 evrur, heildarkostnaður er 1.640.524.

Verkefnistími: 13.04. 2015-12.04. 2018.

Heimasíða: <https://www.economusee.eu/>

Involving the Community to co-produce Public Services: IMPROVE

Samstarfsverkefni Íslands, Norður-Írlands, Svíþjóðar, Finnlands og Noregs. Markmið verkefnisins er að auka nýsköpun með tæknidrifnum lausnum í opinberri stjórnsýslu og auka íbúalýðræði. Í íslenska hluta verkefnisins er lögð áhersla á að efla rafræna þjónustu tengda skipulags- og umhverfismálum með gagnvirkri íbúagátt. Borgarbyggð og Háskólinn á Bifröst taka þátt í verkefninu. Styrkur til verkefnisins er 895.174 evrur en heildarkostnaður er 1.431.388 evrur.

Verkefnistími: 01.05. 2015-30.04. 2018.

Heimasíða: <http://improve.interreg-mpa.eu/>

Slow Adventure in Northern Territories: SAINT

Samstarfsverkefni Íslands, Skotlands, Norður-Írlands, Svíþjóðar, Írlands, Finnlands og Noregs um markaðsgreiningu, þekkingarmiðlun um „yndis“ ævintýraferðir. Íslensku þátttakendurnir eru Rannsóknarsetur Háskóla Íslands á Höfn og Rannsóknarmiðstöð ferðamála. Styrkur til verkefnisins er 1.054.390 evrur en heildarkostnaður er 1.701.558 evrur.

Verkefnistími: 13.04. 2015-12.04. 2018.

Heimasíða: <http://saintproject.eu/>

Á öðrum umsóknarfresti bárust 14 verkefnaumsóknir og þar af sjö með íslenskum þátttakendum. Í júní 2015 samþykkti stjórn NPA stuðning við sex verkefni og þar af tvö með íslenskum þátttakendum.

Generating Renewable Energy Business Enterprise: GREBE

Samstarfsverkefni Írlands, Norður-Írlands, Finnlands, Noregs og Íslands um áskoranir og tækifæri í sjálfbærri orkuframleiðslu á norðlægum svæðum. Verkefnið mun standa að nýjum þróunarverkefnum, tengslamyndun og ráðgjafþjónustu fyrir lítil og meðalstór fyrirtæki innan orkugeirans. Íslenski þátttakandinn er Nýsköpunarmiðstöð Íslands. Styrkur til verkefnisins er 1.079.174 evrur en heildarkostnaður er 1.775.673 evrur.

Verkefnistími: 01.09. 2015-31.08. 2018.

Heimasíða: <http://grebeproject.eu/>

Recruit and Retain 2: Making it Work:

Samstarfsverkefni Skotlands, Svíþjóðar, Kanada, Noregs og Íslands. Markmið verkefnisins felst m.a. í að leita lausna á viðvarandi erfiðleikum sem felast í því að ráða og halda í heilbrigðisstarfsfólk í dreifbýli. Íslenski þátttakandinn er Sjúkrahúsið á Akureyri. Styrkur til verkefnisins er 1.237.970 evrur en heildarkostnaður er 1.983.874 evrur.

Verkefnistími: 01.02. 2016-30.04. 2019.

Heimasíða: <http://makingitwork.eu/>

Á þriðja umsóknarfresti bárust 12 verkefnaumsóknir og þar af fimm með íslenskum þátttakendum. Í febrúar 2016 samþykkti stjórn NPA stuðning við fimm verkefni og þar af þrjú með íslenskum þátttakendum.

Northern Runoffs into Profits: WaterPro

Samstarfsverkefni Finnlands, Svíþjóðar, Norður-Írlands, Írlands, Skotlands, Færeyja og Íslands. Verkefnið leitar lausna við að draga úr áhrifum mengunar í vötnum og jarðvegi. Þá verður leitað nýrra leiða við að nýta affallsvatn frá landbúnaði og námum. Sameiginleg áskorun svæðanna er að draga úr mengun af völdum efna frá landbúnaði og námavinnslu. Markmiðið er að taka saman og aðlaga tiltækar aðferðir til stýringar á afrennsli á strjálbýlum svæðum, sem oft eru án rafmagns og vöktunar á vatnsgæðum. Íslenski er Landbúnaðarháskóli Íslands. Styrkur til verkefnisins er 1.192.756 evrur en heildarkostnaður er 1.992.726 evrur.

Verkefnistími: 01.06. 2016-31.05. 2019.

Heimasíða: www.water-pro.eu

www.facebook.com/pg/waterproproject/about

Building shared knowledge capital to support natural resource governance in the Northern periphery: BUSK

Samstarfsverkefni Finnlands, Írlands, Svíþjóðar, Noregs, Færeyja, Grænlands og Íslands. Verkefnið nýtir skipulagsverkfærið PPGIS (Public Participatory Geographical Information System) við ákvarðanatökur um landsskipulag og nýtingu náttúruauðlinda. Áhersla er lögð á að nýta staðbundna þekkingu í samvinnu við stjórnvöld, landeigendur og hagsmunaaðila. Íslenski þátttakandinn er Háskóli Íslands. Samstarfsaðilar eru frá: Vatnajökulþjóðgarði, Sveitarfélaginu Hornafirði, Skaftárhreppi, Kirkjubæjarstofu og Náttúrustofu Suðausturlands. Styrkur til verkefnisins er 1.193.797 evrur en heildarkostnaður er 1.903.536 evrur.

Verkefnistími: 01.06. 2016-31.05. 2019.

Heimasíða: <https://www.luke.fi/busk/>

Apply skills and conserve our environment with new tools: ASCENT

Samstarfsverkefni Írlands, Noregs, Norður-Írlands, Finnlands og Íslands sem tekst á við aðferðafræði, skipulag, verkferla og úrbætur í landgræðslu. Þróaðar verða aðferðir til að draga úr skemmdum á fjölsóttum svæðum. Komið verður af stað sjálfbærum lausnum við umhverfisstjórnun fyrir fjallendi í samstarfslöndunum. Kannaðar verða nýjar hugmyndir til að ná jafnvægi á fjölsóttum ferðamannastöðum með samfélagslega hagsmuni og þarfir náttúrunnar og umhverfisins að leiðarljósi. Kannaðar verða nýjar leiðir til að takast á við vandamál hvers svæðis og þróa áhættuvísa og byggja upp þekkingu á áhrifum ferðamanna á umhverfið og hanna lausnir og aðferðir sem draga úr skaða. Fræða þá sem koma að málum og auka þekkingu, skilning og getu til vandaðra úrbóta. Íslenski þátttakandinn er Landgræðsla ríkisins í samstarfi við Skaftárhrepp og Mosfellsbæ. Styrkur til verkefnisins er 1.017.393 evrur en heildarkostnaður er 1.659.253 evrur.

Verkefnistími: 01.05. 2016 - 31.08. 2018.

Heimasíða: www.ascent-project.eu

<https://www.facebook.com/AscentProjectNPA/>

Á fjórða umsóknarfresti bárust 37 verkefnaumsóknir og þar af 23 með íslenskum þátttakendum. Í mars 2017 samþykkti stjórn NPA stuðning við tíu verkefni og þar af sex með íslenskum þátttakendum.

Platforms for Ageing Community Engagement, Exchange and Enterprise: PLACE-EE

Samstarfsverkefni Íslands, Norður-Írlands, Írlands og Svíþjóðar. Íslenski þátttakandinn er Fjarðabyggðar. Verkefninu er stýrt af Ulster University á Norður-Írlandi. Meginmarkmið verkefnisins er að bæta lífsgæði eldri íbúa m.a. með því að auka þekkingu í upplýsingatækni, einfalda þjónustuform og byggja upp sjálfstraust varðandi notkun á rafrænni heilbrigðisþjónustu. Styrkur til verkefnisins er 1.135.682 evrur en heildarkostnaður er 1.747.089 evrur.

Verkefnistími: 03.04. 2017-31.03. 2020.

Heimasíða: <http://place-ee.interreg-npa.eu/contact/>

<https://www.facebook.com/PlaceeeNPA/>

Micro Combined Heat and Power System for Households: H-CHP

Samstarfsverkefni Íslands, Finnlands, Skotlands, Svíþjóðar og Írlands. Íslenski þátttakandinn er Háskóli Íslands. Univeristy of Oulu í Finnlandi stýrir verkefninu. Markmið verkefnisins er að bæta orkunýtni á heimilum með gösun lífrænna úrgangsefna s.s. heimilissorp og pappír. Styrkur til verkefnisins er 1.047.369 evrur en heildarkostnaður er 1.993.257 evrur.

Verkefnistími: 01.05. 2017-30.04. 2020.

Heimasíða: <http://h-chp.interreg-npa.eu/>

Connected Culture and Natural Heritage in the Northern Environment: CINE

Samstarfsverkefni Íslands, Noregs, Skotlands og Írlands. Í verkefni eru tveir íslenskir þátttakendur Gunnarstofnun á Skriðuklaustri og Locatify. Verkefnisstjórnin er norskur og starfar á Museum Nord. Verkefnið snýst um að búa til og prufukeyra fjölbæfa verkfærakistu með tæknilausnum og fræðsluefni sem nýtist söfnum, þjóðgörðum, minjastofnunum, sveitarfélögum, skipulagsyfirlöðum, ferðaþjónustuaðilum, skólum og fleirum til að vinna betur að verndun, miðlun og þróun náttúru- og menningararfs. Nýjustu tæknilausnir verða nýttar til að varpa ljósi á fortíð og framtíð með sýndarveruleika. Menningararfurinn verður skrásettur með 360° myndum og nýrra leiða leitað til að tengja margvíslegar upplýsingar sem liggja í gagnagrunnum og virkja efnið fyrir ólíka hagsmunaaðila og ólík verkefni. Styrkur til verkefnisins er 1.136.592 evrur en heildarkostnaður er 1.999.709 evrur.

Verkefnistími: 01.04. 2017-31.03. 2020.

Heimasíða: <http://cine.interreg-npa.eu/>

Sustainable Heritage Areas: Partnerships for Ecotourism: SHAPE

Samstarfsverkefni Íslands, Skotlands, Finnlands, Noregs og Grænlands. Íslenski þátttakandinn er Svæðisgarðurinn Snæfellsnes í samstarfi við Ferðamálasamtök Snæfellsness. University of Highlands and Islands stýrir verkefninu. Í verkefninu verður lögð áhersla á að byggja upp sjálfbæra þróun menningarsvæða í samstarfi við sveitarfélög og ferðaþjónustuaðila. Styrkur til verkefnisins er 947.752 evrur en heildarkostnaður er 1.523.479 evrur.

Verkefnistími: 01.05. 2017-30.04. 2020.

Heimasíða: <http://shape.interreg-npa.eu/>

Adapt Northern Heritage

Samstarfsverkefni Íslands, Skotlands og Noregs. Íslenski þátttakandinn er Minjastofnun Íslands, en auk eru samstarfsaðilar frá Veðurstofu Íslands og Umhverfisstofnun. Starfsmaður hjá Historic Environment

í Skotlandi stýrir verkefninu. Í verkefninu verður unnið að því að aðlaga menningarminjar á norðlægum slóðum að breytingum af völdum hnattrænnar hlýnunar og náttúruvá. Meðal annars verður þróaður hugbúnaður sem mun nýtast við mat á hættum og veikleikum minjasvæða. Hugbúnaðurinn verður leiðbeinandi tæki við áætlanagerð með sjálfbærni að leiðarljósi. Styrkur til verkefnisins er 552.375 evrur en heildarkostnaður er 963.212 evrur.

Verkefnistími: 01.04. 2017-31.03. 2020.

Heimasíða: <http://adaptnorthernheritage.interreg-npa.eu/>

Arctic Preparedness Platform for oil spill and other Environmental Accidents: APP4SEA

Samstarfsverkefni Íslands, Finnlands, Noregs og Skotlands. Íslenski þátttakandinn er Háskóli Íslands í samstarfi við starfsmenn Landhelgisgæslunnar. Univeristy of Oulu í Finnlandi stýrir verkefninu. Þróaður verður hugbúnaður sem samþættar í rauntíma skipaferðir, veðurfar og hafstrauma. Hugbúnaðurinn verður nýttur til að samþætta viðbragðsáætlanir á NPA svæðinu ef olíumengun og önnur mengunaróhöpp verða á norðurhöfum. Styrkur til verkefnisins er 943.875 evrur en heildarkostnaður er 1.539.064 evrur.

Verkefnistími: 01.04. 2017-31.03. 2020

Heimasíða: <http://app4sea.interreg-npa.eu/>

Á fimmta umsóknarfresti bárust 29 verkefnaumsóknir og þar af 17 með íslenskum þátttakendum. Í júní 2018 samþykkti stjórn NPA stuðning við níu verkefni og þar af fimm með íslenskum þátttakendum.

Empowering Women Entrepreneurs in Sparsley Populated Communities. W-Power

Samstarfsverkefni Íslands, Finnlands, Skotlands, Írlands og Svíþjóðar. Íslenski er Nýsköpunarmiðstöð Íslands. Karelia University of Applied Science stýrir verkefninu. Meginmarkmið verkefnisins er að bæta ráðgjafþjónustu við kvenfrumkvöðla á fámennum svæðum þar sem atvinnulíf er einhæft og neikvæð byggðapróun hefur verið viðvarandi. W-Power beitir ráðgjafa- og stuðningsaðferðum sem sniðnar eru að þörfum kvenfrumkvöðla. Styrkur til verkefnisins er 1.147.837 evrur en heildarkostnaður er 1.820.498 evrur.

Verkefnistími: 01.09. 2018-31.08. 2021

Heimasíða: <http://w-power.interreg-npa.eu/>

BizMentors

Samstarfsverkefni Íslands, Finnlands, Norður-Írlands og Írlands. Íslensku eru Atvinnuþróunarfélag Þingeyinga og Norðurslóðanetið, í samstarfi við Atvinnuþróunarfélag Eyfirðinga. Verkefnisstjórnin er írskur og starfar hjá Western Development Commission. Verkefnið snýst m.a. um að hanna írsku Bizmentor líkanið á rafrænt form. Í verkefninu felst m.a. að fá leiðbeinendur úr atvinnulífinu sem hafa reynslu af því að reka fyrirtæki til að miðla þekkingu sinni til frumkvöðla og eigenda lítilla og meðalstórra fyrirtækja. Styrkur til verkefnisins er 813.371 evrur en heildarkostnaður er 1.343.494 evrur.

Verkefnistími: 01.10. 2018 - 30.09. 2021

Heimasíða: <http://bizmentors.interreg-npa.eu/>

Digital Access to Markets for Sustainable Rural Business. Digi2Market.

Auk Íslands eru þátttakendur frá Írlandi, Finnlandi og Norður-Írlandi. Íslenski þátttakandinn er Samtök sveitarfélaga á Norðurlandi vesta (SSNV). Verkefnisstjórnin er írskur og starfar hjá Gaeltach Authority. Meginmarkmið verkefnisins er að þróa stafrænan markaðs- og söluhugbúnaði fyrir lítil og meðalstór fyrirtæki. Styrkur til verkefnisins er 1.122.371 evrur en heildarkostnaður er 1.762.811 evrur.

Verkefnistími: 01.09.2018 - 31.08. 2021

Heimasíða: <http://digi2market.interreg-npa.eu/>

Heat and Anaerobic Digestion for District Heating. HANDIHEAT

Samstarfsverkefni Íslands, Norður-Írlands, Skotlands, Finnlands og Írlands. Íslenski þátttakandinn er Austurbrú. Northern Ireland Housing Executive stýrir verkefninu. Í verkefninu verður unnið að þróun verkfæra og lausna til að nýta staðbundnar en ónýttar orkuauðlindir fyrir íbúabyggðir í dreifbýli sem hafa ekki aðgang að hagkvæmri hitaveitu og að því að draga úr brennslu jarðefnaeldsneyta þar sem þau er notuð til kyndingar. Styrkur til verkefnisins er 1.264.049 evrur en heildarkostnaður er 2.015.553 evrur.

Verkefnistími: 01.09. 2018 - 01.09. 2021

Heimasíða: <http://handiheat.interreg-npa.eu/>

Smarter Renewable Energy and Heating Manager for Arctic and Northern Rural Territories. SMARTrenew. Samstarfsverkefni Íslands, Írlands, Finnlands, Noregs, Norður-Írlands og Færeyja. Íslensku þátttakendurnir eru frá fyrirtækinu Varmalausnir og Orkusetrinu. Verkefnisstjórnin er írskur og starfar hjá Letterkenny Institute of Technology. Meginviðfangsefni verkefnisins er að auka notkun á endurnýjanlegum orkugjöfum á svæðum þar sem þeirra er mest þörf, bæta orkuöryggi og innleiða snjallar lausnir í orkunýtni. Styrkur til verkefnisins er 991.407 evrur en heildarkostnaður er 1.644.350 evrur.

Verkefnistími: 01.10. 2018 - 30.09. 2021

Heimasíða: <http://smartrenew.interreg-npa.eu/>

Á sjötta umsóknarfresti bárust 25 verkefnaumsóknir og þar af níu með íslenskum þátttakendum. Í mars 2019 samþykkti stjórn NPA stuðning við sex verkefni og þar af þrjú með íslenskum þátttakendum.

Smart energy management in remote Northern Peripheral and Arctic regions: SMARCTIC

Samstarfsverkefni Íslands, Finnlands, Norður-Írlands, Írlands og Svíþjóðar. Íslenski þátttakandinn er Varmalausnir. Verkefnisstjórnin er írskur og starfar hjá European Regions Network for the Application of Communications Technology. Meginmarkmið verkefnisins er að kynna nýjar heildstæðar tæknilausnir við orkustjórnun og aðferðir til bæta loftgæði í opinberum byggingum. Styrkur til verkefnisins er 879.396 evrur en heildarkostnaður er 1.404.190 evrur.

Verkefnistími: 01.07. 2019 - 30.06. 2022

Heimasíða: <http://smarctic.interreg-npa.eu/>

Innovations for Seaweed Producers in the Northern Periphery Area: SW-GROW

Samstarfsverkefni Íslands, Skotlands, Írlands, Svíþjóðar, Færeyja og Grænlands. Íslenski þátttakandinn er Háskóli Íslands. Verkefnisstjórnin er skoskur og starfar hjá Lews Castle College. Meginmarkmið verkefnisins er að efla nýsköpun í vinnslu og ræktun þangs/þara og bæta efnahagsleg tækifæri í þörungaiðnaði með því að þróa nýjar lausnir sem smærri fyrirtæki á norðurslóðum munu eiga auðvelt með að taka upp. Sérþekking samstarfsaðila verður notuð til að tryggja að vinnslan verði sjálfbær, að gott jafnvægi sé á milli villtrar uppskeru og ræktunar, úrgangur minnki með betri vinnsluáferðum og nýjum úrvinnslumöguleikum og að orkunotkun minnki samhliða betri þurrkunaraðferðum og notkun endurnýjanlegrar orku. Styrkur til verkefnisins er 1.143.540 evrur en heildarkostnaður er 1.839.340 evrur.

Verkefnistími: 01.05. 2019 – 30.04. 2022

Heimasíða: <http://sw-grow.interreg-npa.eu/>

Hydrogen Utilization & Green Energy: HUGE

Samstarfsverkefni Íslands, Skotlands, Írlands, Norður-Írlands, Færeyja og Finnlands. Íslenski þátttakandinn er Íslensk NýOrka. Verkefnisstjórnin er skoskur og starfar hjá North Highland College UHI. Íslenski hluti

verkefnisins fjallar m.a. um þróun viðskiptamóðels um orkuskipti í samgöngum. Styrkur til verkefnisins er 1.264.049 evrur en heildarkostnaður er 2.015.553 evrur.

Verkefnistími: 01.05. 2019 – 30.04. 2022

Heimasíða: <https://huge-project.eu/>

Á sjöunda umsóknarfresti bárust 14 verkefnaumsóknir og þar af sex með íslenskum þátttakendum.

Í desember 2019 samþykkti stjórn NPA stuðning við átta verkefni og þar af voru fjögur með íslenskum þátttakendum.

Scientific Tourism: SCITOUR

Samstarfsverkefni Íslands, Finnlands, Skotlands og Grænlands. Íslenski þátttakandinn starfar hjá Rannsóknarsetri HÍ á Hornafirði. Verkefnisstjórnin er finnskur og starfar hjá University of Lapland, Arctic Centria. Í verkefninu mun vísindafólk og ferðaþjónustuaðilar vinna saman að því að búa til fræðsluefni sem nýtist við að miðla fræðslu um áhrif hnattrænna loftslagsbreytinga á íslenska jökla og náttúru í samstarflöndunum. Styrkur til verkefnisins er 683.231 evra en heildarkostnaður er 1.067.549 evrur.

Verkefnistími: 01.05. 2020 – 30.04. 2022

Heimasíða: (ekki tilbúin).

Sustainable Resilient: COAST

Samstarfsverkefni Íslands, Finnlands, Írlands og Norður-Írlands. Íslenski þátttakandinn stýrir verkefninu og starfar hjá Landbúnaðarháskóla Íslands. Meginmarkmið verkefnisins efla seiglu strandsamfélaga með því að þróa verkferla með sveitarfélögum með áherslu á snjallan bláan vöxt sem byggir á sjálfbærni og bláa lífhagkerfinu. Styrkur til verkefnisins er 638.231 evra en heildarkostnaður er 999.014 evrur.

Verkefnistími: 01.03. 2020 – 28.02. 2022

Heimasíða: (ekki tilbúin).

Disruptive Technologies in the Arctic Seafood Sector: DisruptAqua

Samstarfsverkefni Íslands, Skotlands og Noregs. Íslenski þátttakandinn starfar hjá Íslenska Sjávarklasanum. Verkefnisstjórnin er skoskur og starfar hjá Highlands and Islands Enterprise. Í verkefninu verður byggt á rannsóknum samstarfsaðilana en unnið verður með nýjar nálganir og lausnir sem geta nýst sjávarútvegsfyrirtækjum við að auka verðmæti afurða og efla sjálfbæra framleiðslu. Lögð verður áhersla á að þróa líkan sem tryggir að öll virðisdeðja sjávarafurða verði rekjanleik frá framleiðanda til neytenda. Styrkur til verkefnisins er 85.002 evrur en heildarkostnaður er 155.004 evrur.

Verkefnistími: 01.05. 2020 – 31.10. 2021

Heimasíða: (ekki tilbúin).

Pushing the Limits of Virtual reality in Cultural and Natural Heritage: STRATUS

Samstarfsverkefni Íslands, Írlands og Skotlands. Íslenski þátttakandinn starfar hjá Gunnarsstofnun á Skriðuklaustri. Verkefnisstjórnin er írskur og starfar hjá Mayo County Council. Meginmarkmið verkefnisins er að nýta stafræna tækni til að kanna fortíð, nútíð og framtíð og hámarka samfélagslegan ávinning af náttúru- og menningararfleið. Sýndarveruleikinn verður nýttur til að tengja saman menningar- og náttúrminjastaði, til að auka upplifun og stjórna flæði gesta. Styrkur til verkefnisins er 99.200 evrur en heildarkostnaður er 153.773 evrur.

Verkefnistími: 01.01. 2020 – 30.06. 2021

Heimasíða: (ekki tilbúin).

Northern Periphery and Arctic Programme 2014-2020

Enabling cooperation across regions to transform the programme area in a first-class region to live, study, work, visit and invest.

Transnational and cross-sectoral cooperation in the NPA allows organisations to share distinctive expertise, local experience and perspectives with partner organisations that are facing common challenges. Through **cooperation**, project partners develop new knowledge, skills and innovative solutions.

growth opportunities, new links between entrepreneurs and public-private institutions, improved services in remote communities, changed attitudes and behaviours, increased organizational capacities for institutional development, and improved competitiveness, among others. This map provides a few examples of the results of transnational cooperation in Iceland.

NPA projects have proven to have both tangible and intangible **impacts on communities**. These include: new business

About the Northern Periphery and Arctic Programme

The Northern Periphery and Arctic Programme 2014-2020 (NPA) is part of the European Territorial Cooperation objective, better known as Interreg, supported by the European Regional Development Fund (ERDF). Interreg programmes support cooperation projects between countries, to deliver regional development within priorities areas identified for each programme territory.

NPA Territorial Features

- Peripherality
- Low population density
- Unevenly distributed population
- Long distances between settlements
- Low economic diversity
- Reduced market access due to the lack of transport connectivity
- Abundant natural resources
- Rich natural and cultural heritage
- High impact of climate change

The combination of these unique features means that regions within the NPA area have more in common with each other than with the metropolitan areas in their own countries.

Therefore, the transnational cooperation enabled by the NPA programme is key to **overcome challenges and realise the opportunities** related to the distinctive characteristics of the area.

Contacts

NPA Regional Contact Point: Sigridur Elin Thordardottir
 The Icelandic Regional Development Institute - Byggðastofnun
 sigridur@byggdastofnun.is

NPA Secretariat: secretariat@interreg-npa.eu

EXPERIENCE ON THE GROUND

NORTHERN CEREALS

- 1 MATIS – Icelandic Food and Biotech R&D Company, Reykjavik
- 2 Þoran Distillery, Hafnarfjörður
- 3 Eimverk Distillery, Garðabær

MAKING IT WORK

- 4 Akureyri Hospital, Akureyri

SAINT

- 5 Vatnajökull region
- 6 Höfn village

URCHIN

- 7 Marine Research Institute, Reykjavik
- 8 Thorisholmi fishing company, Stykkishólmur

#MadeWithInterreg

www.interreg.eu

More on Interreg project results:

www.interreg-npa.eu/projects/project-outcomes/

More on NPA project results:

The NPA area encompasses the northernmost part of Europe including parts of the North Atlantic territories. In the EU, the Member States of Finland, Sweden, Ireland and the United Kingdom (Scotland and Northern Ireland) are involved together with the Faroe Islands, Iceland, Greenland and Norway. In total, the area covered by NPA corresponds to 75% of EU's surface area.

The NPA Programme Area

Discover the achievements of the NPA projects in Iceland

NORTHERN CEREALS

New Markets for a Changing Environment

Warmer growing conditions, improved research in cereal varieties and cultivation technologies have created new opportunities for greater cereal production. The NORTHERN CEREALS project expanded cereal cultivation to new locations in the NPA regions and increased the food and beverages production from locally grown cereals.

The Icelandic Experience

During the project, Icelandic farmers and the R&D institute MATIS ¹ shared their experience in barley breeding and provided Scottish and Norwegian partners with barley varieties adapted to the northern climate to start cultivation trials.

Staff from two Icelandic distilleries, Þoran Distillery ² and Eimverk Distillery ³ visited their colleagues in Scotland, to learn about the malting processes. As a result, both distilleries started their own production of whisky and gin made of Icelandic barley.

Through baking courses, Icelandic bakers gained new knowledge about the use of barley and created new products such as breads, buns or breakfast porridge mixes. As locally grown barley became more popular, Icelandic farmers received more orders for barley from food and beverage producers.

Testimonials

Eva María Sigurbjörnsdóttir, Eimverk Distillery:

In June 2016, I attended a placement arranged for me by the Agronomy Institute at Orkney's Highland Park Distillery. During this I carried out all of the activities involved in floor malting and was also able to see the other processes used for whisky production at the distillery. The placement was very valuable and helped me to develop plans for our own malting facilities. The contacts I made at Highland Park have also been very helpful in answering other distilling queries.

Project duration: 01-06-2015 to 31-05-2018
 Total budget: 833 802 EUR of which NPA co-financing: 464 484 EUR
 Lead Partner: MATIS - Icelandic Food and Biotech R&D, Iceland
 Partners: Agricultural University of Iceland, Iceland Forestry and Agrifoods Agency, Government of Newfoundland and Labrador, Canada The Agricultural Agency, Faroe Islands The Norwegian Institute of Bioeconomy Research - NIBIO, Norway University of the Highlands and Islands, Scotland

Video <http://cereal.interreg-npa.eu/>

MAKING IT WORK

Recruiting and Retaining Skilled Workforce in Rural Areas

Communities in remote and rural areas struggle with the lack of skilled employees in the public health sector. Making it Work has explored how community engagement and involvement into recruitment strategies can help develop a stable workforce.

Making it Work developed a 9-steps strategy with concrete interventions covering advertising, administration, relocation officer roles, marketing of the rural location, changes to how services are delivered, career development support, support for families and partners, and education and training.

The Icelandic Experience

In Iceland, the project focused on the chronic shortage of specialist physicians in Akureyri Hospital ⁴. Having participated in the creation of the Making it Work Framework, Akureyri Hospital put into practice the project's recommendations. When recruiting new employees, the hospital included a Community Council member in the recruitment process to inform potential recruits and their families about different services and leisure opportunities in the community. New employees also provided feedback to the project and suggested, for instance, to improve Icelandic language classes or to increase child care services.

By the end of 2018, the number of medical specialists increased by 6 permanent and 4 temporary positions. The community engagement method proved to be successful and could be applied to other staff groups in the hospital, such as nurses or GPs. Akureyri Municipality expressed a lot of interest to continue working with the solutions to keep skilled workers in rural areas.

Testimonials

Sigurður E. Sigurðsson, Chief Medical Executive, Akureyri Hospital:

The sharing of information, experience and formulating the solution has increased our knowledge and been a pathway for new and innovative solutions. One of our main focuses was the involvement of the community inspired by the Canadian partner North Ontario school of Medicine but also other parts of the framework were used. We used the idea of annual cycle well developed by the Norwegian partner and recognized the importance of rural aspect of medical education from our Swedish partner.

Project duration: 01-02-2016 to 31-01-2019
 Total budget: 1 983 874 EUR of which NPA co-financing: 1 237 970 EUR
 Lead Partner: Västerbotten County Council - Rural Medicine Centre, Sweden
 Partners: Akureyri Hospital, Iceland National Health Service Highland (Highland Health Board), Scotland Northern Ontario School of Medicine, Canada The Arctic University of Norway, Norway

Video <https://rrmakingitwork.eu/>

SAINT

Slow Adventures in Northern Territories

Slow adventure is a form of tourism that lets people discover nature at their own pace without any rapid adrenalin hits. By enjoying slow journeys, living and travelling through wild places, and experiencing nature in its timeframe, a slow adventure enables people to connect with the environment and understand the local cultural and natural rhythms. Through its lifetime, the SAINT project helped local SMEs to develop greater markets for slow tourism activities.

Photo: Þorvarður Árnason

The Icelandic Experience

In Iceland, the SAINT project focused its activities on the Vatnajökull region ⁵. Due to the increasing popularity of social media, the project provided trainings for local SMEs in how to use digital marketing to promote their services. The entrepreneurs appreciated these classes because they learnt how to better reach their audience.

During the project, Icelandic tour guides visited their colleagues across the NPA and tested their slow travel products. Inspired by them, new types of activities emerged in Vatnajökull region, such as practicing yoga at the sea side of a beautiful fishing village Höfn ⁶ or kayaking between glaciers. Local entrepreneurs also cooperated together and developed unique packages for tourists, combining activities like glacier hiking and dining with locals.

Testimonials

Hulda Laxdal Hauksdóttir, Höfn local guide:

I got very much inspired during the period of the project, especially during my trip to Sweden to the transnational meeting it was held to experience slow adventure in a different setting, with different people gave me a lot of ideas for my own, both through the experiences themselves and through conversations with the other people.

Project duration: 13-04-2015 to 12-04-2018
 Total budget: 1 701 558 EUR of which NPA co-financing: 1 054 390 EUR
 Lead Partner: University of the Highlands and Islands, Scotland
 Partners: Derry City Council, Northern Ireland Icelandic Tourism Research Centre, Iceland Leitrim County Council, Ireland Metsähallitus Natural Heritage Services Ostrobothnia, Finland Mid-Sweden University, Sweden Naturpolis Ltd., Finland Nord-Trøndelag University College, Norway Northern and Western Regional Assembly, Ireland University of Iceland, Hornafjörður, Iceland Wild Norway, Norway

Video <http://saint.interreg-npa.eu/>

URCHIN

Utilisation of the Arctic Sea Urchin Resource

The NPA areas have enormous sea urchin resources with limited harvesting possibilities due to the environmental challenges, inadequate fisheries management, and the lack of knowledge and technology.

By gathering the existing expertise from Norway, Iceland, Ireland, Greenland and Canada the URCHIN project was able to expand the sea urchin fisheries in the NPA region, develop new and novel fishing techniques for urchins in remote and challenging environments, and implement optimal fisheries regulations.

The Icelandic Experience

The Marine Research Institute ⁷ and Thorisholmi fishing company ⁸ analysed the population of green sea urchin in southern Breiðfjörður. By using underwater cameras and a dredge system, they were able to estimate the size of the stock and its distribution. Based on their findings, it was possible to prepare a management plan for sustainable sea urchin fishery in Iceland for the first time. The document was presented to the Icelandic Ministry of Industries and Innovations as a policy advice for the following year's maximum allowable catch.

The research and underwater surveys discovered new fishing areas within Breiðfjörður, which were considered unusable due to their deepness. This allowed the Thorisholmi fishing company ⁸ to increase their annual catch, buy new fishing boat, and hire more employees. Additionally, the project helped fishing companies to discover new markets in the USA and Asia, and to develop new products, such as frozen urchin roe.

Testimonials

Ólafur Ásmundsson, Thorisholmi fish ng company:

The collaboration between Thorisholmi and the URCHIN project has been successful over the whole project period. The results from the project are very valuable for our fishery. Knowledge of quality of roe at two different depths indicates that fishery can be conducted in deeper areas. In this period the landings have increased and the fishing grounds expanded. The shelf-life information on urchin has been valuable and contributed to exporting of roe to different markets.

Project duration: 01-05-2015 to 30-04-2018
 Total budget: 874 080 EUR of which NPA co-financing: 448 046 EUR
 Lead Partner: Nofima, Norway
 Partners: Arctic Caviar AS, Norway Galway Mayo Institute of Technology, Ireland MATIS - Icelandic Food and Biotech R&D, Iceland Marine Research Institute, Iceland Thorisholmi, Iceland Royal Greenland, Greenland

Video <https://urchinproject.com/>

Stjórnarráð Íslands
Samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytið

BYGGÐASTOFNUN